© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Ніва

ГОД I № 11 БЕЛАСТОК, 13 МАЯ 1956 г. ЦАНА 60 гр.

Максім Танк

Ля пасёлка Леніна

Памяці паўшых байцоў
дывізіі імя Т. Касцюшкі.

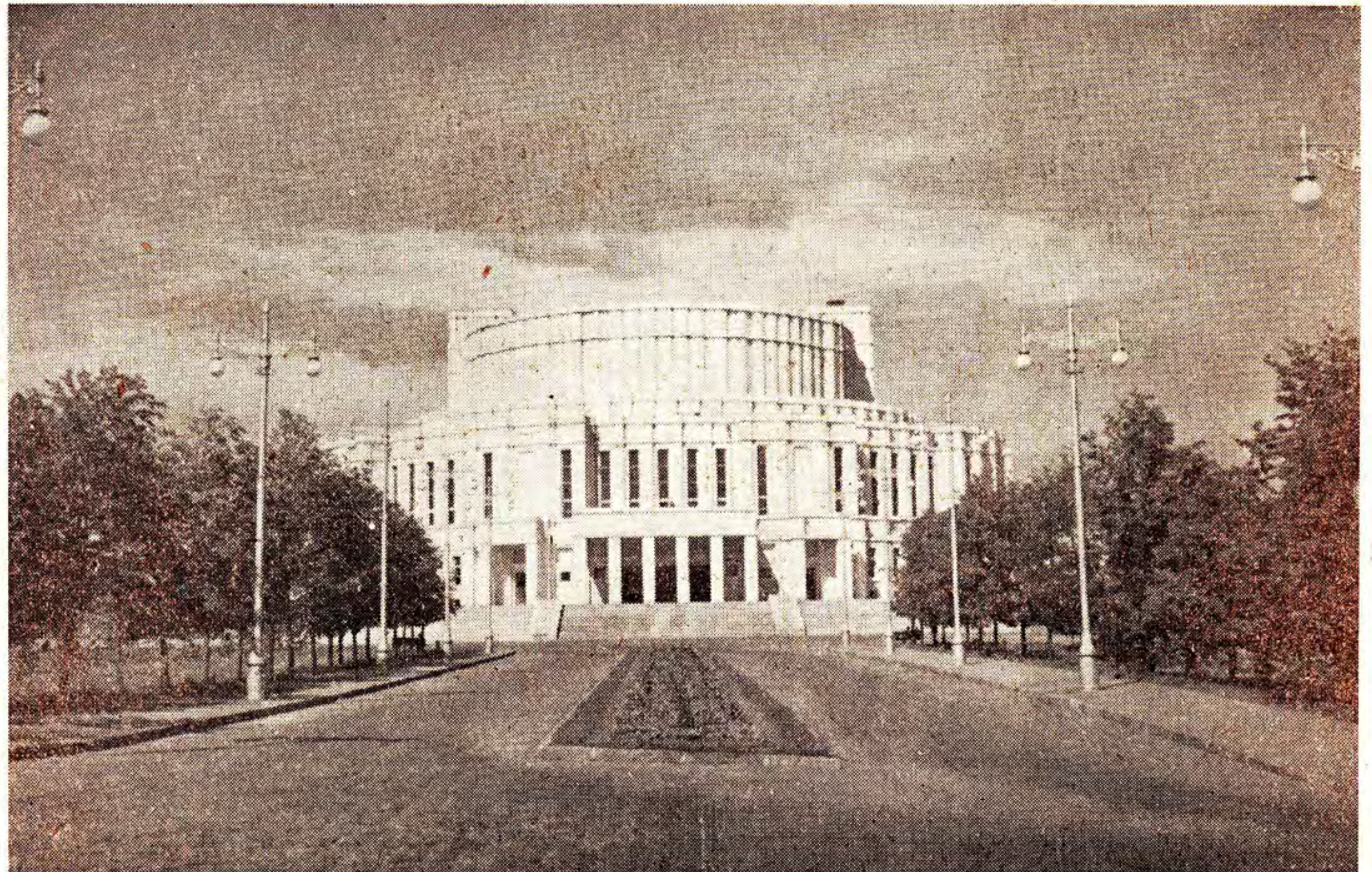
Мінае дзень за днём, за годам год мінае.
Каторы раз трава траншэі пакрывае
І восень засцілае іх лістом,
Дзе на палях, прасторах беларускіх,
Байцы праслаўленай дывізіі Касцюшкі
Спачылі непрабудным сном.

Магілы іх братэрскімі рукамі
Заўжды ўпрыгожаны, прыбраны тут вянкамі
З такіх-жа кветак сонечных, жывых,
Якія, недзе, і ў іх родным краі,
Па-над блакітнай Віслай расцвітаюць,
Ля іх сяліб і сцежак палявых.

Мы зналі іх і шчыра іх любілі,
Мы з імі хлеб свой франтавы дзялілі
У навальнічныя і памятныя дні.
І не было больш велічнай і вернай,
Як іх дарога на Радзіму. З верай
У перамогу крочылі яны.
Не, смерць не ў сілах вырваць іх ніколі
З перадавых радоў байцоў за волю!
Яны заўсёды з намі, як былі!
Няхай прадчасна зрок пагас юначы,
Але з іх кожны будучыню бачыў
На роднай вызваленай зямлі.

Ёсць іх уклад вячысты ў кожнай справе,
У кожнай цэгліне адроджанай Варшавы,
У росквіце васкросшых сёл, палёў.
Іх голас чуеце вы ў песнях новых,
У шуме трактароў, гудках Данбровы,
У рапартах будаўнікоў!

Не плачце, маткі, што ім лёс суровы
Сустрэць прышлося на шляху жыццёвым,
Бо што больш велічным на свеце можа быць,
Як подзвігам азоранае імя,
Як вернасць братняй дружбе і Радзіме,
Як слава іх, што вечна будзе жыць!

Будынак Беларускага дзяржаўнага ордэна Леніна Вялікага тэатра оперы і балету ў Мінску. *Фото — ЦАФ*

Перад Варшаўскім з'ездам Беларускага грамадска-культурнага таварыства

З вялікай радасцю ўспрыняла беларускае насельніцтва горада Варшавы вестку аб утварэнні Варшаўскага Аддзела Беларускага грамадска - культурнага таварыства.

Беларусы Варшавы — гэта ў значнай меры студэнцкая моладзь — быўшыя выпускнікі беларускіх сярэдніх школ у Бельску і Гайнаўцы, якія зараз вучацца ў вышэйшых навучальных установах Варшавы — Політэхнічным Інстытуце, Варшаўскім Універсітэце, Галоўнай Школе планавання і статыстыкі, Галоўнай Школе сельскай гаспадаркі, Медыцынскай Акадэміі і іншых.

Пастаянным імкненнем беларускіх студэнтаў ёсць, як найлепш вучыцца і паглыбляць свае веды, падрыхтавацца да адказнай працы ў розных галінах народнай гаспадаркі і культуры. Многія з нашых студэнтаў з'яўляюцца перадавікамі ў навуцы. Напрыклад студэнт Політэхнічнага Інстытута Ю. Бусловіч, які таксама многа займаецца культурнай працай сярод беларускай моладзі. Пераважная большасць нашых студэнтаў прымае актыўны ўдзел у грамадскай працы і, маладзёжнай арганізацыі ЗМП. Многія з іх атрымліваюць стыпендыі і жывуць у студэнцкіх інтэрнатах, дзе яны маюць усе ўмовы для працы і культурнага жыцця. Нашыя першагоднікі жывуць у пасёлку „Дружба", пабудаваным совецкімі будаўнікамі Палаца Культуры і Навукі.

Як-жа непадобнае гэта ўсё да ўмоў, у якіх здабывалі навуку дзеці беларускіх сялян у капіталістычнай Польшчы.

Многія беларускія юнакі і дзяўчаты, якія закончылі навуку жывуць пастаянна ў Варшаве, дзе займаюцца прафесіянальнай працай. Акрамя моладзі пражываюць у Варшаве таксама беларусы - рабочыя і служачыя.

Беларускае грамадства горада Варшавы цікавіцца дасягненнямі беларускай літаратуры. Вялікім попытам карыстаюцца беларускія кніжкі і часопісы, якія прысылаюцца ў Варшаву з Беларускай ССР. Найлепш сведчыць аб гэтым факт, як хутка расходзяцца з полак кніжных магазінаў найбольш цікавыя беларускія кніжкі. Такія часопісы як «Звязда», «Полымя», «Беларусь», «Маладосць» і «Вожык», карыстаюцца вялікай цікавасцю сярод беларускага насельніцтва Варшавы.

Вольны ад заняткаў час, — беларуская моладзь прысвячае арганізаванню культурнай працы. Так напрыклад быў наладжаны літаратурны вечар, прысвечаны творчасці Я. Купалы, арганізаваліся таксама танцавальныя вечары і канцэрты ў якіх ўдзельнічалі, акрамя беларусаў, таксама палякі, рускія і украінцы. Выдатную матэрыяльную і арганізатарскую дапамогу ў арганізаванні гэтых вечароў аказвала Рускае культурна - асветнае таварыства. З другога боку — беларусы прымалі ўдзел у канцэртах і вечарах арганізаваных Рускім культурна - асветным таварыствам. Такія вечары называюцца тут „вечарамі дружбы", таму што ўдзельнічаюць у іх беларусы, палякі, рускія, украінцы, а нават балгары.

Вялікую дапамогу беларускай моладзі аказвае таксама Галоўнае Праўленне Таварыства польска - совецкай дружбы, якое перадавала ў карыстанне нашай моладзі беларускія кніжкі, часопісы і пласцінкі.

Вялікай і радаснай падзеяй у жыцці беларускага насельніцтва Варшавы была дэкада Беларускай Культуры, якая праводзілася ў кастрычніку мінулага года. З вялікай цікавасцю і як правіла, у масавым парадку хадзіла наша моладзь глядзець спектаклі Беларускага Акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Купалы. Пераважная частка нашай моладзі першы раз у сваім жыцці слухала тэатральных пастановак на сваёй, беларускай мове.

Вельмі цікавай у час Дэкады была арганізаваная Саюзам польскіх пісьменнікаў сустрэча з нашымі выдатнымі пісьменнікамі — М. Танкам, П. Пестракам, П. Броўкай, Я. Брылем, А. Куляшовым і І. Шамякінам. Многія з беларусаў, пражываючых у Варшаве, з вялікім хваляваннем сустракаліся з пісьменнікамі, гаварылі з імі, слухалі вершаў у выкананні аўтараў.

Была таксама арганізавана пры выдатнай дапамозе Таварыства польска - совецкай дружбы сустрэча з артыстамі Беларускага тэатра імя Я. Купалы, якія выканалі фрагменты п'есы Я. Купалы «Паўлінка». На гэтай сустрэчы прысутнічалі таксама палякі, рускія і украінцы.

З вялікай радасцю сярод студэнтаў і ўсёй беларускай грамадскасці Варшавы была ўспрынята вестка аб адкрыцці ў Беластоку беларускага штотыднёвіка „Ніва". Ужо праз кароткі час „Ніва" здабыла сабе вялікую папулярнасць і мае сваіх пастаянных падпісчыкаў і прапагандыстаў у Варшаве. Неабходна ў бліжэйшы час распаўсюдзіць падпіску ў Варшаве і пашырыць карэспандэнцыю з „Нівай".

Сур'ёзным недахопам у жыцці беларускага грамадства горада Варшавы было неіснаванне сваёй арганізацыі, якая ладзіла-б даклады і вечары, арганізацыі, якая маглі-б лепш кіраваць культурнай працай сярод моладзі. Таму вялікай і важнай справай, не толькі для моладзі, але для ўсяго беларускага грамадства Варшавы, будзе сарганізаванне доўга чаканай арганізацыі — Варшаўскага Аддзела Беларускага грамадска - культурнага таварыства, што наступіць 13 мая 1956 г.

Няма сумнення, што новы Аддзел Таварыства яшчэ больш узніме ўзровень грамадскай і культурнай працы сярод беларускага грамадства горада Варшавы.

Ю. Т.

Фрагмент Замковай Плошчы ў Варшаве. *Фото — ЦАФ*

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

АГЛЯД ТЫДНЯ

Ці ўяўляеце сабе, каб гармату, ці якую іншую смяротную прыладу можна было змяніць, напрыклад, у мяшок збожжа, або кросна? Зразумела, вы скажаце, што гэта лухта. І слушна. Ёсць аднак на свеце такія штукары, якія нягледзячы на немагчымасць, імкнуцца ўгаварыць чалавецтву, што такія рэчы можна ажыццявіць. Ну, бо і паслухайце...

У мінулым тыдні закончылася ў Парыжы чарговая сесія Совета НАТО г. зн. совета поўночна - атлантычнага пакта. Вядома, што гэты пакт быў змантаваны Злучанымі Штатамі Амерыкі ў агрэсіўных мэтах супраць Совецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі. У межах гэтага пакта ўзмоцнена гонку ўзбраенняў у заходнееўрапейскіх дзяржавах, створана супольнае камандаванне на чале з амерыканскім генералам Гінтэрам, пачата забудоўку ваенных базаў у Англіі, Францыі, Італіі, Заходняй Нямеччыне. Ані Злучаныя Штаты Амерыкі, ані ўрады заходнееўрапейскіх дзяржаў уваходзячых ў склад пакта, зусім не ўтойваюць задач, якія стаяць перад гэтым стварэннем падпальшчыкаў новай вайны і мілітарыстаў.

Адным словам, супраць волі і інтарэсаў сваіх народаў, якія мусяць несці ўвесь цяжар гонкі ўзбраенняў і падрыхтаванняў да агрэсіі, урады Заходняй Еўропы пад кіраўніцтвам ЗША фарсіравалі планы наступнай сусветнай вайны.

Вось некалькі дзён таму галоўны носьбіт „пазіцыі сілы" і заняты абаронца ўсялякіх агрэсіўных пачынанняў — амерыканскі статс - сакратар Джон Фостар Далес выказаўся за пэўнай зменай арыентацыі атлантычнага пакта, за яшчэ большым зацікаўленнем гаспадарнымі і палітычнымі праблемамі. Іменна гэтая справа і з'явілася галоўнай у парыжскіх дэбатах сесіі совета НАТО. Праўда, канчатковага пагаднення ўдзельнікі сесіі яшчэ не дайшлі, былі галасы за ўключэннем у канчатковую дэкларацыю „моцных акцэнтаў" накшталт „пільнасці перад камуністычным пранікненнем" — аднак самы факт, што гэтая справа знаходзіцца ў парадку дня мае ўжо сваю адпаведную выразнасць.

Справа ў тым, што міжнародная сітуацыя значна змянілася ў выніку станоўчай палітыкі Совецкага Саюза. З гэтай зменай мусіць лічыцца сам Далес, які прызнаў, што небяспека новай вайны з'яўляецца значна меншай. Справа тут таксама і ў тым, што народы і некаторыя ўрады заходнееўрапейскіх дзяржаў (нпр Францыя) аказваюць штораз большы націск на Вашынгтон.

Папросту, Заходняя Еўропа хоча скарыстаць з міжнароднай разрадкі, зменшыць цяжар узбраенняў і пазбыцца абцяжарваючай „апекі" ЗША. Апрача гэтага заходнееўрапейскія правячыя класы шукаюць новай арыентацыі, каб супрацьпаставіць дасягненням совецкай замежнай палітыкі, пашырэнню радыуса совецкай гаспадарчай дапамогі слабаразвітым краінам.

Іменна тут трэба шукаць прычын, дзеля якіх нпр. Францыя дамагалася на сесіі пашырэння дзейнасці НАТО, у першую чаргу ў гаспадарчай, сацыяльнай і культурнай галінах.

Інакш кажучы, на сесіі Совета атлантычнага пакта, дзе дагэтуль гаварылі толькі аб узбраеннях, вайне і агрэсіі, адбываліся спрэчкі адносна... праблем гаспадарчых, сацыяльных і культуральных.

Але тут з усёй выразнасцю зноў выступае новы аспект усёй справы, які наогул падрывае ўсю істоту існавання агрэсіўнага атлантычнага пакта. У святле гэтага, аб чым мы ўспаміналі ўжо вышэй, на асаблівую ўвагу заслугоўвае голас французскага часопісу „Ліберасіён", які накіроўваючы ўвагу на разыходжанні ва ўлонні поўначна - атлантычнага пакта, піша:

„Грэцыя, Турцыя і Вялікабрытанія пасправаліся з сабой па прычыне Кіпра ў выніку чаго, балканскае адгалінаванне НАТО, як і яе адгалінаванне на Блізкім Усходзе, распадаецца. Скандынаўскія краіны наладжваюць блізкія суадносіны з краінамі сацыялістычнага лагера. Малая Ісландыя дамагаецца эвакуацыі амерыканскіх войск. Францыя вывела свае лепшыя войскі з Заходняй Нямеччыны і перакінула іх у Паўночную Афрыку. Бонскі ўрад не хоча плаціць на ўтрыманне акупацыйных войск, так што далейшае знаходжанне брытанскіх дывізій на кантыненце з'яўляецца нявырашанай праблемай... Усё гэта з'яўляецца доказам, што ніхто ўжо не верыць у НАТО.

Арганізацыя гэта была створана ў старанна падрыхтаванай атмасферы антысовецкай істэрыі. Цяпер у 1956 годзе ніхто ўжо не мае ніякіх сумненяў, што т. зв. „пагроза совецкай агрэсіі" з'яўляецца, папросту, легендай. Канфлікт паміж двума сістэмамі перамяшчаецца цяпер у іншую галіну: у галіну гаспадарчага спаборніцтва"...

У заканчэнні „Ліберасіён" даходзіць да вываду, што НАТО з'яўляецца „прывідам, які трэба як найхутчэй прагнаць".

Усё паказвае на тое, што хутчэй ці пазней, а так будзе.

Наглядальнік

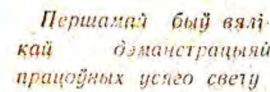
Дагэтуляшні бонскі лозунг „праз узбраенні да еднасці" у свядомасці многіх людзей пачынае ўступаць месца новай палітычнай праўдзе — „праз раззбраенне да еднасці".

І менавіта гэта з'яўляецца новым, што назіраем зараз у ФРГ.

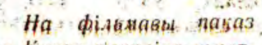

— Вось перашкода да нашага аб'еднання!..

У адэскі порт прыбыў аргентынскі карабель, на якім вярнуліся ў Совецкі Саюз каля 800 чалавек. Гэта тыя, якія ў 1939 годзе выехалі ў Паўднёвую Амерыку з заходніх тэрыторый Украіны і Беларусі.

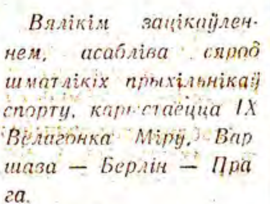
На здымку: Прывітанне прыбылых у порце.

Першамай быў вялікай дэманстрацыяй працоўных усяго свету.

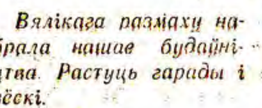
На здымку: Першамайская маніфестацыя ў Тунісе. Маніфестанты дамагаліся незалежнасці Алжыра.

На фільмавы паказ у Канэс з'ехаліся шматлікія дэлегацыі розных дзяржаў.

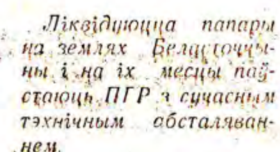
На здымку: Члены японскай дэлегацыі ў перапынку паміж сеансамі адпачываюць на сонцы.

Вялікім зацікаўленнем, асабліва сярод шматлікіх прыхільнікаў спорту, карыстаецца IX Велагонка Міру, Варшава — Берлін — Прага.

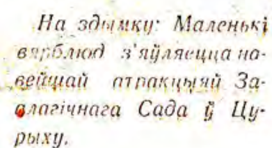
На здымку: На трасе Велагонкі Міра.

Вялікага размаху набрала нашае будаўніцтва. Растуць гарады і вёскі.

На здымку: Вроцлаўскі Рынак у адбудове. Адбудова Рынку па плану павінна быць скончана на працягу 2 гадоў.

Ліквідуюцца папары на землях Беласточчыны і на іх месцы паўстаюць ПГР з сучасным тэхнічным абсталяваннем.

На здымку: Трактарная брыгада з ПОМ-у Шчучын, якая абавязалася заараць і засеяць 150 гект. папараў да 10 мая г. г.

На здымку: Маленькі вярблюд з'яўляецца навейшай атракцыяй Заалагічнага Сада ў Цюрыху.

ДЫВЕРСІЯ ў качыным бубне

Прысмакам Уільяма Боса былі качкі. Дакладней кажучы — качыны бубен. Ніколі не хапала яму таго, што еў печаныя качкі, і на снеданне, і на абед, і на вячэру. Загадваў ён жонцы за кожным разам класці ў партфель яшчэ досыць значную порцыю гэтай якбы там не было, але пышнай хатняй птушкі. І гэтыя порцыі ён ласа спажываў у бюро, у хвілінах перапынку ў працы. Калі дадаць, што такіх хвілін перапынку было шмат, зразумеем тады, як вялікія колькасці качак страўляў жывот Уільяма Боса — адказнага працаўніка Федэральнага следчага бюро па справах антыкамуністычнай прапаганды.

У першую чаргу трэба адзначыць, што Бос меў дзве схільнасці, якім цалкам аддаваўся. Першая — гэта вышэйпамянутыя качкі, а другая — гэта барацьба з камунізмам. Бос і яго людзі, дзень і ноч дашукваліся ўсюды дыверсіі, сабатажу і ўплываў Масквы, а калі спатрэбілася фабрыкавалі антыкамуністычныя правакацыі.

Іменна ў гэту хвіліну Уільям Бос адкінуў у кош дакладна абгрызеную костачку качынага бубна і працягнуў у партфель руку за наступнай, раздумваючы над адной, непамерна важнай справай. Менавіта, учора яго першы намеснік паведаміў яму, што ёсць усе падставы меркаваць, што ў Злучаныя Штаты Амерыкі праз шмат гадоў невядомым чынам працякаюць дыверсійныя прадметы з зоны камунізма. На след гэтай вялікай афёры натрапіў агульнавядомы знаўца Далёкага Усходу — праф. Джон-Бульдаг. Джон-Бульдаг на працягу шмат месяцаў працаваў над гэтай справай і заявіў, што аб выніках сваёй працы паведаміць толькі пасля поўнага яе заканчэння. А тэрмін заканчэння даследаванняў іменна сягоння ўжо мінаў.

Іменна сягоння... Уільям Бос абапёрся на поручань крэсла, паклаў на пісьмовы стол ногі і адарваў зубамі значны кавалак белага, далікатнага качынага мяса. „Прыгожым ёсць жыццё — падумаў, жуючы моцнымі сківіцамі смачны бубен. — Калі наш прафесар і ў рэчаіснасці праявіць сябе як след, тады трэба будзе хіба даць яму немалую прэмію. Ну і я сам сёе - тое буду мець... Вазьму сабе заслужаны водпуск і паеду ў водпуск сам, адзін, каб належна адпачыць".

Але ў гэты момант Уільям Бос думаў: „Сам?... Не, сам не магу. Трэба ўзяць з сабой жонку. Ну, бо хто-ж умее лепш ад яе прыгатовіць мае любімыя качачкі, як не мая каханая Фенны. Так, абавязкова трэба будзе ўзяць яе з сабой.

У гэту хвіліну ўвайшоў сакратар і далажыў, што ў прыёмнай чакае праф. Джон Мак - Бульдаг са сваімі экспертамі.

— Прасіце, — крыкнуў Бос. — Неадкладна прасіце.

Спешна абцёр далонню бліскучую ад качынага тлушчу бараду і паважна, па ўрадаваму выпраставўся, твар яго набраў афіцыйнай павагі. Увайшлі вучоныя...

* * *

Што дзеялася ў кабінеце Уільяма Боса пасля ўваходу экспертаў — невядома. Сакратар расказваў, што Бос вылецеў як апараны, сеў у таксі і загадаў ехаць дамоў. А жонка Боса сцвердзіла, што яе спакойны дагэтуль муж, — убег у хату як дзікар і спытаў, дзе набывае гэтыя качкі. Калі яму паказала качыныя кансервы, — сведчыла Фенны Бос, — пабялеў, загадаў падаць яму пяро і паперу. Сеў потым за сталом і напісаў: „Я лаяльны грамадзянін ЗША, усё сваё жыццё прысвяціў справе барацьбы з камунізмам. Цяпер я пакончу з сабой таму, што кожная тканка майго цела, кожная кропля маёй крыві — гэта самы чысты камунізм. Бывайце! Ваш Бос".

* * *

Справа высветлілася на другі дзень пасля пахавання Уільяма Бос, калі ў друку было апублікавана распараджэнне ўлад ЗША, якое катэгарычна забараняла імпартаваць у Злучаныя Штаты Амерыкі качыныя кансервы з Гонк - Конга. Аказалася, што амерыканскія вучоныя выявілі, што хоць качкі імпартаваныя ў ЗША гадуюцца ў Гонк Конгу, то аднак іх далёкія продкі прыляцелі ў гэту англійскую калонію з Кітая. А калі так, — дык качкі гэтыя з'яўляюцца чырвонымі а гэтым самым, — прадуктам дыверсійным. Кожны амерыканец, які еў гэтыя качкі, дапусціўся вялікага злачынства.

Бедны Уільям Бос... Вечны яму пакой...

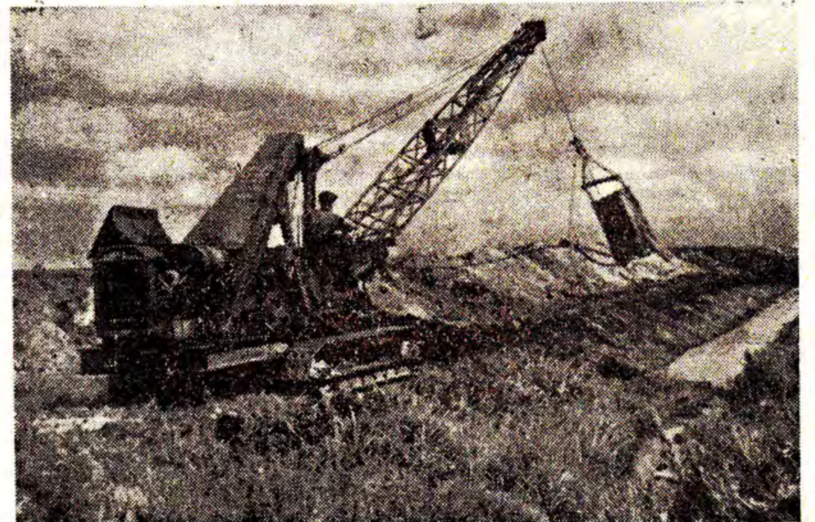
СаВа

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

З Совецкай БЕЛАРУСІ

Асушванне балот у Любанскім раёне (Мінская вобласць).

Молат ляціць на 65,85 метра

Сусветны рэкорд Міхаіла Крываносава

У Нальчыку на ўсесаюзных спаборніцтвах мацнейшых лёгкаатлетаў краіны выдатнага выніку ў мятанні молата дабіўся беларускі спартсмен, заслужаны майстар спорту, чэмпіён Еўропы, Міхаіл Крываносаў. КІНУТЫ ІМ СНАРАД ПРАЛЯЦЕЎ 65 м 85 см. ГЭТА З'ЯЎЛЯЕЦЦА НОВЫМ СУСВЕТНЫМ РЭКОРДАМ. Ранейшы рэкорд — 64 м. 52 см належаў яму-ж.

Буйнага поспеху на гэтых спаборніцтвах дабіліся беларускія спартакаўцы В. Булатаў і О. Кошалева. В. Булатаў заваяваў першае месца ў прыжках з шостам з новым рэкордам БССР 4,40 м, перавысіўшы свой-жа рэкорд рэспублікі на 10 см. О. Кошалева заняла другое месца ў бегу на 200 м. і выканала норму майстра спорту.

Вечары адпачынку

На працягу некалькіх год вучні нашай школы сістэматычна ў суботу і ў нядзелю наведвалі вячэрнія кіносеансы і вечарынкі. Там яны затрымліваліся да 2 або 3 гадзін ночы, а ў панядзелак прыходзілі ў школу непадрыхтаванымі да ўрокаў, стомленымі. Адміністратыўныя меры ўздзеяння не давалі станоўчых вынікаў.

У пачатку гэтага года мы рашылі ў суботу і ў нядзелю арганізоўваць вечары адпачынку ў школе і дзіцячыя кіносеансы.

Вечары мы пачалі праводзіць сістэматычна. На першых вечарах для вучняў чыталіся даклады, а потым арганізоўваліся танцы. Хутка мы зразумелі, што гэтага недастаткова. Пытанне, як лепш арганізоўваць у далейшым вечары адпачынку, мы абмеркавалі на агульнашкольным сходзе вучняў. Рашылі праводзіць іх так, каб усе школьнікі былі заняты цікавымі гульнямі

Зараз вечары адпачынку ў нашай школе праходзяць даволі цікава. Амаль усе вучні ў суботу і ў нядзелю прыходзяць у школу. У дні адпачынку заўсёды назначаюцца дзяжурны настаўнік і два вучні. Дзяжурных вучняў вылучаюць камсамольская аргаізацыя і вучком для назірання за парадкам.

Акрамя гэтага, настаўнікі дзяжураць у кожным класным пакоі, дзе праводзяцца тыя ці іншыя мерапрыемствы.

У адным пакоі праводзяцца гульні ў шашкі, шахматы, даміно, у другім дзеці іграюць на струнных інструментах, у трэцім раскладзены часопісы, газеты, мастацкая літаратура, у чацвёртым дэманструюцца на школьным вузкаплёначным кіноапараце фільмы, у школьным клубе наладжваюцца танцы.

Вучні ідуць па жаданню ў любы з гэтых пакояў У дзевяць гадзін вечара ўсе збіраюцца ў асобнае памяшканне Там чытаюцца даклады на розныя тэмы. Так праводзяць свой вольны час нашы вучні.

М ІГНАЦЕНКА,
загадчык навучальнай часткі Бычанскай сярэдняй школы.
Кармянскі раён
Гомельская вобласць

На здымку: Рэпетыцыя жаночай групы народнага хору сяла Азяршчына, Гомельскай вобласці. Кіруе хорам заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, калгасніца Тацяна Карнееўна Лапаціна.

У барацьбе за асушэнне балот і забалочаных зямель

Кобрынская машынна - меліярацыйная станцыя арганізавана нядаўна, усяго тры гады таму назад. Асноўная задача яе, — дапамагчы калгасам асушыць і ўвесці ў гаспадарчы абарот урадлівыя тарфянабалотныя і забалочаныя землі. Механізатары аказваюць у гэтым садзеянне дзесяткам калгасаў Кобрынскага, Антопальскага, Дамачоўскага і Шарашоўскага раёнаў вобласці.

У калектыве ММС — 120 спрактыкаваных механізатараў. У сучасны момант у нас ёсць сем экскаватараў (з іх два шматкаўшовыя), 18 магутных трактараў, два грэйдэры і столькі-ж кустарэзаў, карчавальнікаў-збіральнікаў, дастатковая колькасць канавакапальнікаў, балотных плугоў, дыскавых боран. Асноўнымі відамі работ, якія выконваюць механізатары, з'яўляюцца рэгуліроўка рэк і водапрыёмнікаў, збудаванне магістральных каналаў, калектараў і асушальнікаў, будаўніцтва мастоў і шлюзаў на каналах, пад'ём цаліны і пярвічная апрацоўка яе.

Уключыўшыся ва Усесаюзнае сацыялістычнае спаборніцтва машынна - мельярацыйных станцый, механізатары з кожным годам павялічваюць аб'ём і зніжаюць сабекошт выконваемых работ, значна перакрываючы планавае заданне. Вось некаторыя прыклады. За 1953 — 1955 гады машынна - меліярацыйнай станцыяй пракладзена 98 кіламетраў магістральных каналаў, 554 кіламетры каналаў асушальнай сеткі, вынята 1 537 тысяч кубічных метраў грунту, асушана 7 862 гектары забалочаных зямель. За лік зніжэння сабекошту работ за гэты час сэканомлена поўмільёна рублёў.

Асабліва прадукцыйна папрацавалі механізатары ў мінулым годзе. План выканан на 130 працэнтаў, а па некаторых відах работ — на 150 — 290. Сэканомлена 64 тоны гаручага. За год станцыя атрымала 330 тысяч рублёў планавага прыбытку і 75.000 — звышпланавага.

На асушаных і асвоеных землях сельгасарцелі вобласці вырошчваюць высокія ўраджаі розных культур. У калгасе імя Сталіна, Івацэвіцкага раёна, напрыклад, у мінулым годзе з кожнага з 203 гектараў атрымана па 62,2 цэнтнера сена шматгадовых траў і па 43 цэнтнеры аднагадовых. Вопыт гэтай гаспадаркі паказаў, што тарфянікі — лепшыя землі для сяўбы траў і іншых культур.

Такіх прыкладаў можна прывесці многа. Яны сведчаць аб тым, што асваенне тарфяна - балотных глеб з'яўляецца важным рэзервам павелічэння вытворчасці зерня, грубых і сакавітых кармоў і іншай прадукцыі паляводства.

У сучасны момант экскаватары накіраваны на пракладку магістральных каналаў і асушальнай сеткі ў калгасы Антопальскага, Івацэвіцкага і іншых раёнаў. Карчавальнікі-збіральнікі ачышчаюць палі ў арцелях Брэсцкага і Шарашоўскага раёнаў. У бліжэйшы час пачнецца пад'ём цаліны ў калгасах Кобрынскага, Шарашоўскага і іншых раёнаў вобласці.

Рэспубліканская нарада работнікаў культуры

Рэспубліканская нарада работнікаў культуры, якая гэтымі днямі адбылася ў Мінску, абмеркавала задачы работнікаў культуры рэспублікі ў святле рашэнняў XX з'езда КПСС. З дакладам па гэтаму пытанню выступіў міністр культуры БССР тав. Кісялёў.

Дакладчык і выступіўшыя ў спрэчках адзначылі, што ўстановы культуры і мастацтва рэспублікі пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый некалькі палепшылі сваю работу.

Разам з тым у пастаноўцы культурна - масавай работы ў рэспубліцы дапускаюцца сурёзныя недахопы.

Удзельнікі нарады абмеркавалі соцыялістычныя абавязацельствы работнікаў культуры Беларускай ССР. Прынята рашэнне выклікаць на спаборніцтва работнікаў культуры Літоўскай ССР.

Комплексныя брыгады ў сельгасарцелі

На працягу многіх год у нашым калгасе дапускалі празмернасці ў штатах адміністрацыйна - кіраўніцкага апарату. Нядаўна на агульным сходзе было вырашана ліквідаваць пасады загадчыкаў ферм і стварыць у калгасе комплексныя брыгады. Апрача таго, скарацілі пасады шасці кладаўшчыкоў па захоўванню і выдачы вупражы, даручыўшы гэтую работу старшым конюхам і брыгадзірам. Гэта дазволіць сэканоміць за год 4.500 працадзён.

Т. ГАРДЗЕЕЎ
брыгадзір комплекснай брыгады калгаса «Ленінскі шлях» Чэрыкаўскага раёна.

20 год на ферме

20 год працуе на жывёлагадоўчай ферме калгаса «Чырвоны Кастрычнік» Брагінскага раёна цялятніца Еўдакія Сяргееўна Сергяйчук. За гэты час яна выгадавала больш 500 цялят і не мела ніводнага выпадку адыходу маладняку. Калгаснікі заслужана называюць яе майстрам сваёй справы.

В. РЫЖЫК

Коратка

У дзевятых класах Тэльмаўскай сярэдняй школы Брэсцкага раёна ўведзена вывучэнне аўтамабіля. Вучні ўжо пазнаёміліся з асноўнымі тыпамі айчынных аўтамашын, вывучылі рухавік, сістэму сілкавання.

Дзяржаўны Рускі драматычны тэатр БССР імя М Горкага паказаў 22 красавіка мінскаму гледачу новы спектакль па п'есе класіка югаслаўскай літаратуры Б. Нушыча «Доктар»

За гады пятай пяцігодкі ў гарадах, раённых цэнтрах, вёсках Беларусі было пабудавана 56 бальніц. У шостай пяцігодцы на гэтыя мэты асігнуецца ў чатыры разы больш сродкаў, чым у папярэднім пяцігоддзі.

Сёлета калгасы Гродзенскай вобласці абавязаліся за кошт павышэння ўраджайнасці сабраць у поўтара раза больш цукровых буракоў, чым у мінулым годзе.

Многа працы ўклалі сувязісты Ружанскай канторы сувязі ў справу радыёфікацыі сяла. Да пачатку гэтага года колькасць радыёкропак павялічылася ў параўнанні з 1947 годам у 10 разоў, а ў сельскай мясцовасці — у 17 разоў

Зараз праводзіцца работа па ўзмацненню Ружанскага і Зеляневіцкага радыёвузлоў.

Мгр. ЮРЫ ТУРОНАК

Карысныя выкапні Беларускай ССР

Разгледзім некалькі важнейшых відаў карысных выкапняў Беларусі, якія маюць найбольшае значэнне ў развіцці прамысловасці рэспублікі.

Сярод энергетычных рэсурсаў Беларускай ССР найбольш віднае месца займае торф, які паправу лічыцца народным багаццем рэспублікі Плошчы тарфянікаў у Беларусі займаюць каля 2 міль. гектараў, што складае амаль 10 прац усёй тэрыторыі рэспублікі, а запасы торфу вымяраюцца мільярдамі тон. Торф выступае ў большых ці меншых колькасцях амаль ва ўсіх раёнах Беларусі, пры гэтым у некаторых мясцовасцях залягае ён тоўстымі пластамі, што вельмі аблягчае яго эксплуатацыю. У такіх мясцовасцях створаны буйныя, высокамеханізаваныя торфапрадпрыемствы як „Асінторф", „Бальшэвік", „Лукскае", „Бярэзінскае", „Ганалес" і інш.

Торф мае выключна важнае значэнне ў народнай гаспадарцы БССР, перш за ўсё, як паліўная сыравіна На базе выкарыстання торфу працуюць у Беларусі шматлікія электрастанцыі, у тым ліку першая раённая электрастанцыя Белдрэс у раёне Оршы. Наогул на долю торфу прыпадае каля 90 прац. паліўных і 70 прац. усіх разведаных энергетычных рэсурсаў Беларускай ССР.

Значэнне торфу ў БССР не абмяжоўваецца яго выкарыстаннем для энергетыкі. Некалькі дзесяткаў мільёнаў тон торфу ў год выкарыстоўваецца ў якасці арганічных угнаенняў, а таксама для вытворчасці торфабрыкетаў, ізаляцыйных пліт і інш. Вялікае значэнне торфу ў хімічнай прамысловасці, на якой апіраецца асобная галіна хімічнай прамысловасці — торфахімія.

Іншыя энергетычныя выкапні на тэрыторыі Беларусі мала вядомыя. У раёне Мазыра і некаторых іншых мясцовасцях Палесся выступае буды вугаль. Аднак практычныя магчымасці яго эксплуатацыі вельмі абмежаваны невялікімі запасамі і даволі вялікай глыбінёй яго залягання.

Вялікае значэнне для энергетыкі Беларускай ССР мае таксама „белы вугаль" — гідраэнергія беларускіх рэк — Дняпра, Дзвіны, Нёмана, Прыпяці і інш. На базе гідраэнергіі будуць пабудаваны ў БССР, у шостай пяцігодцы новыя гідраэлектрастанцыі, з якіх найбуйнейшай будзе Віцебская ГЭС.

Руды металаў на тэрыторыі Беларусі практычна не выступаюць. Сустракаюцца толькі балотныя жалезныя руды, якія выступаюць найчасцей на Палессі. Праўда, на пачатку дваццатага стагоддзя працавала на Палессі некалькі невялікіх гут, аднак хутка эксплуатацыя гэтых руд была спынена як нерэнтоўная.

На тэрыторыі Беларускай ССР выступаюць таксама многія выкапні, маючыя вялікае значэнне для хімічнай прамысловасці. Акрамя торфу ў вялікіх колькасцях выступаюць каменныя і калійныя солі адкрытыя перад другой сусветнай вайной на Палессі. Ужо чацвёртым пяцігадовым планам намячалася здабыча каменнай солі ў колькасці 50.000 тон. Прадугледжваецца таксама на базе калійных солей будаўніцтва першага беларускага калійнага камбіната ля Старобіна, што будзе мела вельмі вялікае значэнне для развіцця вытворчых сіл Палесся. Каменныя солі з'яўляюцца важнай сыравінай для вытворчасці соды, хлора і іншых хімічных прадуктаў.

На ўсходзе Беларусі — над Сожам, а таксама, ў раёне Бабруйска выступаюць фасфарыты — важная сыравіна для вытворчасці суперфасфату На базе фасфарытаў працаваў разбураны ў час вайны Крычаўскі фасфарытавы завод. У сучасны момант намячаецца ў БССР будаўніцтва суперфасфатнага завода, які разам з Старобінскім калійным камбінатам у значнай меры забяспечаць патрэбы сельскай гаспадаркі Беларусі ў мінеральных угнаеннях.

З іншых выкапняў, маючых значэнне для хімічнай прамысловасці выступаюць на тэрыторыі Беларусі вапна, крэйда охра-сыравіна для вытворчасці фарбавальнікаў і іншыя.

Вельмі важнае значэнне для народнай гаспадаркі Беларускай ССР, маюць шматлікія сыравіны для прамысловасці будаўнічых матэрыялаў — цэглы, вапны, цэменту, бетону і іншых.

У групе сыравін для будаўнічых матэрыялаў найстарэйшымі, па свайму паходжанню, з'яўляюцца граніта - гнейсы выступаючыя на паверхню зямлі ў раёне Палесся. Выкарыстоўваюцца яны ў якасці будаўнічага абліцовачнага матэрыялу.

На поўначы Беларусі, ў ваколіцах Віцебска эксплуатуюцца даламіты і даламітавыя вапнякі, якія выкарыстоўвуюцца для вытворчасці вапны, шкла і іншых.

Да карысных выкапняў залічваецца таксама крэйда, якая залягае магутным пластам ў многіх месцах Беларусі. Асабліва выгаднымі для эксплуатацыі з'яўляюцца запасы крэйды ў Магілёўскай, Гомельскай і Гродзенскай вобласцях. Крэйда мае вельмі шырокае выкарыстанне ў цэментнай прамысловасці БССР, а таксама ў шклянай, гумавай і іншых галінах прамысловасці.

Шырока распаўсюджаны на тэрыторыі Беларусі карысныя выкапні звязаныя сваім паходжаннем з ледавіковым перыядам. Гэта — розныя гліны і суглінкі, а таксама пяскі, валуны і галечнікі.

Гліны і суглінкі выступаюць у многіх мясцовасцях Беларусі — да гэтай пары разведана некалькі сот месц іх выступання. Забяспечваюць яны прамысловасць будаўнічых матэрыялаў неабходнай сыравінай для вытворчасці цэглы, чарапіцы, кафлі, дэкаратыўных элементаў і іншых вырабаў. У некаторых мясцовасцях выступаюць таксама тугаплаўкія гліны.

Пэўную цікавасць для народнай гаспадаркі маюць таксама пяскі шырока распаўсюджаны ў Беларусі Выкарыстоўваюцца яны для вырабу шкла, цэглы, цэменту, бетону і г.д. У некаторых мясцовасцях Гомельскай і Гродзенскай вобласці выступаюць высокаякасныя кварцавыя пяскі, выкарыстоўваемыя між іншым, у вытворчасці крыштальнага шкла.

Урэшце нямалаважнай сыравінай з'яўляюцца валуны і галечнікі рассеяныя галоўным чынам, на поўначы Беларусі Выкарыстоўвуюцца яны для будаўніцтва чыгуначных насыпаў шасэйных дарог і іншых будаўнічых мэт.

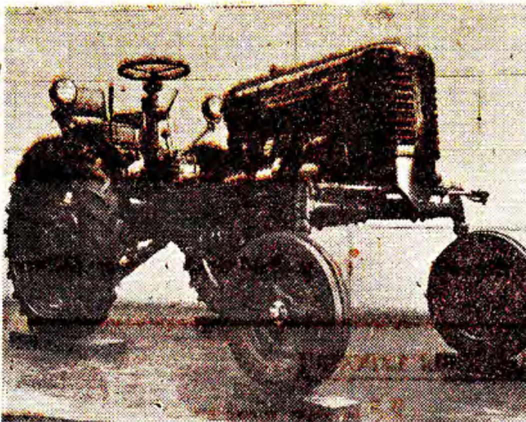
© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Новыя машыны сельскай гаспадарцы

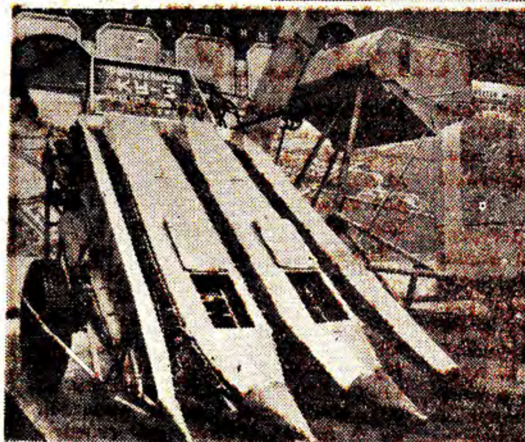
Комуністычная партыя і Совецкі ўрад безупынна клапоцяцца аб навышэнні жыццёвага ўзроўню працоўных. Найважнейшай умовай у ажыццяўленні гэтых задач з'яўляецца шырокая і ўсебаковая механізацыя сельскай гаспадаркі. Хуткімі тэмпамі ўзрастае прадукцыя сельскагаспадарчых машын і прыладаў. Да прыкладу можа паслужыць наступны факт: калі ў канцы 1940 года ў МТС і соўгасах СССР налічвалася 684 тысяч трактараў у 15-сільным вылічэнні, то ў сярэдзіне 1955 года налічвалася ўжо больш 1 мільёна 400 тысяч трактараў.

Колавы універсальны трактар ХТЗ-7 (садовагародны).

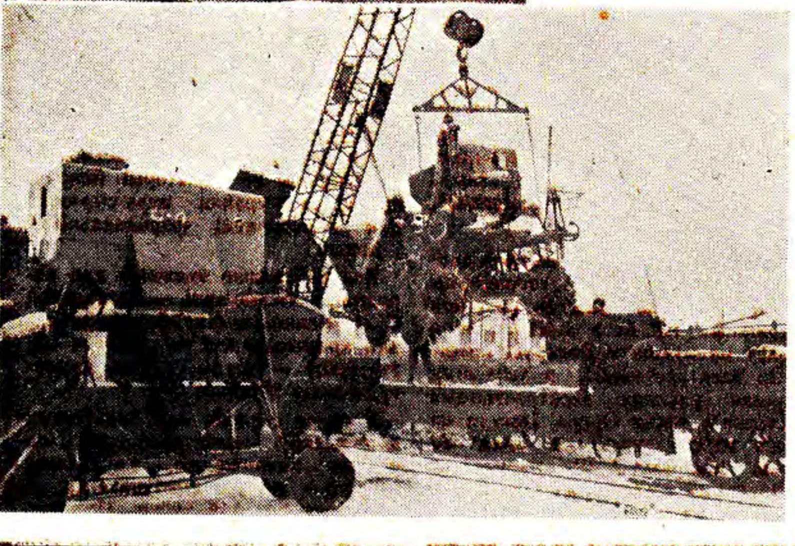
★

Кукурузаўборачны камбайн КУ-3.

Сызранскі камбайнавы завод вырабляе сельскай гаспадарцы сіласныя і самаходныя збожжавыя камбайны. Выраблюцца тут таксама камплекты падвесных дарог для механізацыі жывёлагадоўчых фермаў і запасныя часткі для камбайнаў.

На здымку ўнізе: пагрузка камбайнаў для адпраўкі з завода.

Многа залежыць ад старшыні

Усё горш ды горш было ў сельскагаспадарчым кааператыве ў Відаве (Бельскі павет). Многія члены яго, на баку рабілі зямлю, сумленна не працавалі на калектыўных палях, не па-гаспадарску, абыякава адносіліся да ўсяго таго, што было грамадскае.

Штогод, а нават па два разы ў год мяняліся старшыні. Аднак ні адзін з іх добра не кіраваў. Наадварот, кожны імкнуўся да таго, каб з кааператыўнага дабра як найбольш уварваць сабе. За прыкладам старшыні ішлі многія члены сельскагаспадарчага кааператыва. З кожным годам усё больш разбуралася грамадская гаспадарка. Былі тады нізкія ўраджаі, а гэта значыць і нізкая аплата працадня.

Карацей кажучы, існаванне сельскагаспадарчага кааператыва было пад паважнай пагрозай.

Каб змяніць сітуацыю ў Відаве, перш за ўсё патрэбны быў добры кіраўнік, які сумленна, па-гаспадарску працаваў-бы і які асабістым прыкладам мабілізаваў-бы да шчырай працы ўсіх членаў кааператыва.

Такі чалавек быў у Відаве. Гэта Карп Фірсовіч. Толькі, нажаль, працаваў ён у Павятовым камітэце партыі ў Бельску. Члены сельскагаспадарчага кааператыва звярнуліся з просьбай да першага сакратара тав. Камінскага ў гэтай справе. Ён папрасіў да сябе ў кабінет Фірсовіча і стаў гаварыць яму аб гэтым.

Доўга не гаварылі на гэту тэму.

— Я, комуніст, — сказаў Фірсовіч, — калі трэба, буду працаваць і на вёсцы.

1-га сакавіка 1955 года сход звольніў тав. Крутэлевіча з абавязкаў старшыні і выбраў аднагалосна на старшыню тав. Фірсовіча.

* * *

У Відаве прышлося мне быць на пачатку сакавіка.

Абапал шырокай вуліцы стаяць новыя хаты. У адну з іх я зайшоў. Доўга гутарылі мы пра жыццё ў сельскагаспадарчым кааператыве з гаспадарамі гэтай хаты.

— Каб ад самага пачатку была ў нас так наладжана калектыўная праца, як наладжана цяпер — кажа гаспадыня хаты — наш кааператыў ужо моцна стаяў-бы на нагах. У мінулым годзе атрымалі мы каля сарака цэнтнераў збожжа. Адной пшаніцы з магазіна прывязлі 16 цэнтнераў.

Гэтая пажылая жанчына з захапленнем расказвала, як старшыня Карп Фірсовіч пастараўся ў ПОМ-е ў Бельску, каб уперш камбайн працаваў на палях іх кааператыва і, як гэта мінулага лета, хутка ўправіліся яны з уборкай жыта і пшаніцы.

Муж яе, Юзік Гаўрылюк таксама вельмі гаворкі чалавек.

Пазней я даведаўся ад старшыні тав. Фірсовіча, што Юзік Гаўрылюк вельмі працалюбівы чалавек. Ён заўсёды ахвотна ідзе да кожнай працы. І хаця ўжо мае больш пяцідзесяці год, аднак з ім цяжка справіцца нават маладому.

Ад хаты Гаўрылюка накіраваўся я да грамадскіх будынкаў. Каля свінарніка хадзіў, Аляксандр Белаказовіч.

— Наш кааператыў, — сказаў ён, — стаў на ногі толькі таму, што добра кіруе ім старшыня, Карп Фірсовіч. Яго ў нас усе любяць за прастату, за гаспадарскае вока. Ён умее і вылаяць, але без абразы і пахваліць, калі трэба, проста, шчыра.

Цяпер таксама не ўсе яшчэ сумленна працуюць! Напрыклад, Пятрук Круталевіч і Андрэй Гаўрылюк, — мала цікавяцца працай у кааператыве, бо абрабляюць зямлю на баку.

Карп Фірсовіч убачыў, што прыйшоў да іх незнаёмы чалавек. Ён хацеў пагаварыць са мною і таму прыйшоў да свінарніка. Я задаваў старшыні многа пытанняў, на каторыя Карп Фірсовіч ахвотна адказваў.

— Без цяжкасцей не абыходзіцца і зараз, — гаворыць Карп Фірсовіч. У нас яшчэ не дацэньваюць жывёлагадоўлі. Некаторыя нашы кааператыўшчыкі тлумачаць, што не апл.эчваецца гадаваць многа ы-дла, што з ім вельмі многа клапот.

Таварыш Фірсовіч гаварыў аб сваёй працы з той гаспадарскай зацікаўленасцю, з тым клопатам, з якім гавораць аб самай блізкай сабе, роднай справе. Гаварыў ён аб тым, як яны падрыхтаваліся да веснавой сяўбы, колькі сёлета засеюць кукурузы. З асаблівым задавальненнем Карп Фірсовіч гаварыў аб тым, што нядаўна прыступіла да іх калектыва яшчэ дзве сям'і і цяпер у іх 39 сем'яў у сельскагаспадарчым кааператыве.

Пачынала цямнець. З грамадскіх забудаванняў выходзілі па-аднаму калгаснікі (так яны называюць сябе) і ішлі дамоў. Ішоў дамоў і Іван Белаказовіч.

Я з ім ішоў і слухаў яго апавядання аб тым, што мінулы год, гэта пераломны год у жыцці кааператыва. Ён таксама падкрэсліваў вялікі ўклад працы тав. Фірсовіча ва ўмацаванні сельскагаспадарчага кааператыва, а ў першую чаргу, умацаванні працоўнай дысцыпліны.

Як бачым, тав Фірсовіч павагу і любоў сярод усіх членаў кааператыва, заслужыў сваёй чуласцю і сардэчнасцю, непрымірымасцю да недахопаў, уменнем арганізаваць людзей.

Мінулы год пераканаў усіх у Відаве, што шчырая, сумленная праца ўсяго калектыву ў сельскагаспадарчым кааператыве, — гарантуе заможнае жыццё. Цяпер члены кааператыва вераць, што кааператыў хутка будзе адным з лепшых у павеце.

А такая вера — гэта вялікая сіла.

М. ХМЯЛЕЎСКІ

Гнілое ў

Адоль спыніў каня. Абцёр рукавом вопраткі пот на ілбе. Чуў як дрыжаць яму ногі, рукі нейк не слухаюцца... адзеравянелі. Азірнуўся...

Перад ім ляжала шмат поля, якое ў апошніх праменнях захаду блішчэла ды ярылася тлустым бляскам свежа ўзаранай глебы. Сонна шпацыравалі вароны. Недзе ў блакітным акіяне неба канчаў сваю звонкую песню жаўрук. Бясконцыя палеткі, перапканыя дзе-ні-дзе купінкамі голых дрэў ды кустоў, пачаў ахутваць яшчэ рэдкі але вільготны, халодны веснавы туман.

Адоль яшчэ раз любоўна агледзеў узаранае поле... „Ужо час да хаты"... падумаў.

Калі Адоль уязджаў у вуліцу сваёй вёскі — быў ужо вечар. Вокны хат свяціліся цьмяным агнём нафтавых лямп.

Зрабілася яму нейк холадна. Па плячах прабягалі дрыжыкі. І ён раптам захацеў як найхутчэй узайсці ў хату, адчуць яе прыемную цяплынь. Падагнаў зморанага цяжкай працай каня. Неўзабаве заехаў на панадворак. Хутка распрог каня, потым завёў да калодзежа, напаіў, даў аброк, прайшоў па хляве, гаспадарскім вокам агледзеў ці ўсё ў парадку і накіраваўся ў хату.

Маці ўжо ўвіхалася ля пліты, гатавала вячэру. — „Ну... ўжо і вярнуўся мой гаспадарык"... — прамовіла маці акінуўшы цёплым позіркам свайго сына. Зараз... зараз Адолька, будзем есць... прысядзь адпачыні" — ветліва дадала.

Адоль распрануўся, з большага прыгладзіў валасы, узяў з-пад сцяны зэдлік, ды цяжка прысеў насупраць агню, каб пагрэцца. Пасядзеўшы крыху зноў пачаў прыгладжваць валасы аб нечым раздумваючы.

Потым устаў, пайшоў у сенцы, прынёс міску ды пачаў мыцца. Памыўшыся, з'еў паданую маці вячэру, павольна ўстаў з-за стала і пакрочыў у спальню.

Была субота, але Адалю нідзе не хацелася ісці. Упоцемку прабраўшыся да прыадчыненага вакна, прысеў. Пачаў прыслухоўвацца да вячэрнега гоману ахутанай змрокам вёскі.

Раптам скрыпянулі ў кухні дзверы і пачуўся знаёмы голас суседкі ды заклапочаныя крокі маці. Яны жыва аб нечым гутарылі але Адаля не цікавіла іх размова. Але неспадзявана... — „...Заўтра прыедзе нашай Гандзі дачка... кажуць, што ўжо-ж вельмі вылюдзілася ў Варшаве, зрабілася такой „мястовай", што і куды... Бедная Гандзя ўжо ледзь жыве, усё для сваёй дачулькі спасобіць... ужо толькі наспраўляла і ўсё яшчэ робіць... Муж ужо пачынае сварыцца на яе..." — безупынна тарапаніла суседка.

— „...Заўтра"... — Адоль удыхнуў паветра... заўтра прыедзе Тася!?..." — прашаптаў. Яму зрабілася горача.

У адно імгненне адыйшла ўся стомленнасць, у галаве пачало гучэць, як запененае мора, сэрца то замірала, то зноў невыносна пачынала біць, быццам яму было там за цесна. Ён гвалтоўна ўсхапіўся з табурэткі, хацеў ступіць некалькі крокаў але тут аб нешта спатыкнуўся, штосьці з галасам упала на падлогу.

Раптам, знянацку асляпіла Адаля святло. У адчыненых з кухні дзвярах стаяла маці, за яе плячыма блішчэлі цікаўныя вочы суседкі.

— Што табе сынок..., ты не драмі, ідзі спаць... Чаго-ж ты сядзіш —парадзіла.

Адалю было сорамна. Ён не ведаў, што рабіць: ці прыкінуцца стомленым, сонным, ці папросту пачаць смяяцца ад радасці.

То адной, то другою шчакою туліўся ён да яшчэ халоднай падушкі. Перад вачыма ўсплывалі адзін за другім вобразы мінулага.

...„Гэта было тады, калі яшчэ жыў мой бацька. Вучыліся мы ў пачатковай вячэрняй школе для дарослых. Памятаю, як заўжды гурбою выходзілі мы вечарам, пасля занятак, са школы. Я стараўся быць як найбліжэй Тасі. Пры канцы вёскі мы заўсёды ішлі ўжо толькі ўдваіх. Пазіраў я тады на яе нейк нясмела, ды... у большасці выпадкаў, — траціў дар гутаркі. Так паўтаралася праз доўгія месяцы. На вечарынках, што праўда часта прасіў яе да танца, але ўсё-ж ніяк не мог адважыцца размаўляць з ёю. Як толькі сціхалі гукі вальса ці танго я ўсхвалявана дзякваў ёй і адыходзіў у бок. Глядзеў як яна, Тася, весела гутарыць са сваімі сяброўкамі і заўсёды дакараў сябе за сваю труслівасць. Не раз хацеў пачаставаць яе цукеркамі, але ўсё-ж так і заставаліся ў кішэні...

Аднойчы аднак адважыўся праводзіць яе з вечарынкі. Ад радасці і хвалявання я, на здзіўленне самаму сабе, пачаў так многа гаварыць, жартаваць... Тася так смяялася. Потым частаваў яе цукеркамі.

Гэтае здарэнне дадало мне адвагі. Штораз часцей на вечарынках танцаваў з ёю і толькі з ёю. Адчуваў я сябе тады такім шчаслівым. Ужо потым пасля кожнай вечарынкі праводзіў яе дамоў.

...Яна так ветліва глядзела на мяне. Мела вясёлыя, цікаўныя, сінія вочкі, злёгку пакручаныя над ілбом белыя, як лён валасы, ледзь прыкметны пушок на верхняй губцы. Біла ад яе такая радасць жыцця, такая бясконцая шчырасць і яшчэ нешта такое... ну... такое"... Адоль не мог у думцы знайсці акрэслення.

На думку яму прыходзілі ўсё новыя і новыя вобразы... Асабліва моцна, хіба на ўсё жыццё ўрэзаўся яму ў памяць адзін цёплы, летні, зіхацячы зоркамі вечар. ...„Пакінуўшы танцы мы доўга, доўга да досвітку прасядзелі ў гародчыку, на лавачцы пад сцяною Тасінай хаты. Пунсавеў мноствам кветак куст ружы. Ап'яняюча пахнулі астры, вечарынкі, і півоніі. Колькі ў той вечар было сказана... Я казаў, што абавязкова мушу вывучыцца на агранома. Потым зрабіць вялікае, у сусветным маштабе, адкрыццё, што праслаўлю айчынную навуку, што мушу быць геніяльным вучоным... што будзем... разам жыць ды працаваць.

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

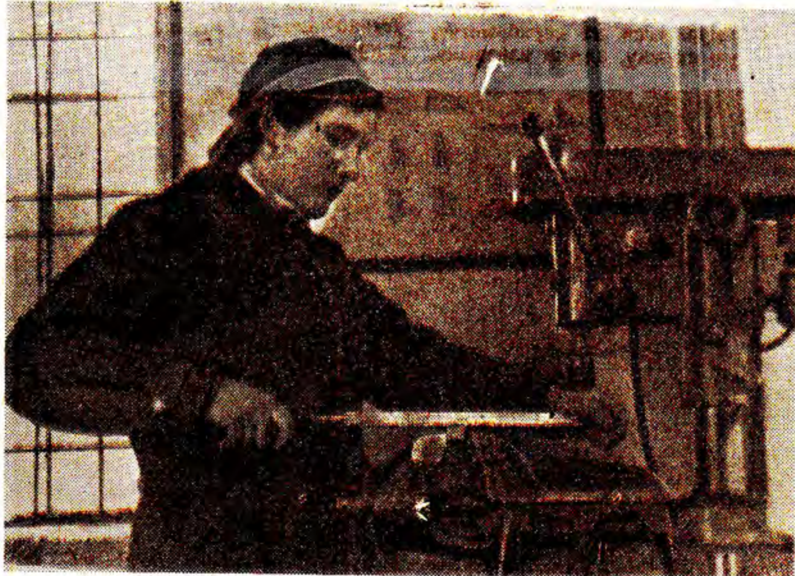
Ці-ж яны горшыя ад хлопцаў

Ці-ж гэта для дзяўчыны заняцце?.. мілая мая Міхайлаўна... і падумайце толькі, — гаварыла старая Здановічыха да сваёй суседкі, — ці то гэта калі хто чуў, каб дзяўчына бралася да такога рамяства? Механікам хоча быць! За нашых часоў гэтага не бывала. Ніхто, ніколі зусім нават і не думаў, каб дзяўчаты вучыліся.

— Як умее прасці і ткаць, то і хопіць.

— Некаторыя, скажам, чыталі, але толькі па кніжцы да набажэнства... На другой, то нейк ім і не выходзіла.

— А ну так, — падхапіла Міхайлаўна. — Юнаку — гэта справа другая. Ён у салдаты ідзе, дык не толькі друкаваныя, але і пісаныя літары яму трэба добра знаць. Але... ці то гэта калісь можна было вучыцца...

На здымку Герця Здановіч — вучаніца Тэхнікум механізацыі земляробства ў Беластоку.
Фото — Верас

— Калі ты ўжо так вельмі хочаш вучыцца, гавару, — перарвала Здановічыха — то не канешне мусіш у тэхнічную школу паступаць. Можна і ў гімназіі ў Беластоку, так як Зося Дабрагоўская вучыцца, або як Зузя Кулешанка ў Гастранамічным ліцэі вучыцца... дзяўчатам гэта адпаведнае. Але слесарам, механікам... хто гэта калі бачыў?

— Але мы ўжо са старым вырашылі, Герця хоча, ці не хоча — пойдзе ў кравецкую школу. Гэтак будзе найлепш. І сабе сёе-тое пашые, а потым мужу... дзецям...

Так гэта і сталася. Заняткі ў Асноўнай кравецкай школе ў Беластоку вельмі цікавыя, толькі тым, якія гэта любяць... Але Герцю замест гэтага цягне да машынаў. Праходзячы, ватрымлівалася яна часта ля кузні, адкуль заносіла дымком кокснага вугалю, ачароўвала яе распаленае да беласці жалеза, якое кулі вялікімі молатамі. Або зараз пасля вызвалення (мела яна тады хіба дзесяць год), у яе родную вёску, Пагожалкі, увалілася невядомая тады жалезная пачвара — трактар. Відаць было, як дзіцё паглынала вачыма машыну. Трактарыст гэта заўважыў, паднёс дзяўчыну ўверх і пасадзіў на хістаючымся крэсле. Герця пастанавіла ўжо тады, што будзе трактарысткай.

Ці-ж пасля гэтага могуць быць добрыя поспехі ў кроі і шыцці?

Што-ж тады мела рабіць маці з упартай дзяўчынай.

Так, ці інакш трэба было згадзіцца. І напомніўшы ёй па-матчынаму, каб хаця бараніў бог, не падыходзіла блізка да машынаў (бо гэта аб выпадак не трудна), а аціраючы звільгатнелыя вочы беражком хусткі, правяла ўпартую дачку на станцыю.

Так было два гады таму. У празрыстым верасёвым паветры дзе-ні-дзеляталі сярэбраныя ніткі бабінага лета. Мільгалі ў вакне цягніка доўгія істужкі жаўцеючых ужо бульбяных загонаў, зачароўвалі велізарныя шырокія, здавалася бясконцыя цёмна- зялёныя азіміны, сельскагаспадарчых каапэратываў.

— Тут буду калісьці працаваць, — падумала Герця. Сярод сяброў і сябровак, бо і такія там былі, прынята была вельмі міла, а сама школа зрабіла на ёй вельмі добрае ўражанне.

Герця вырашыла, што будзе вельмі добра вучыцца, адносна работы — за гэта яна не баіцца...

І Герця паступіла ў Тэхнікум механізацыі земляробства у Беластоку.

У школе ёсць толькі аддзелаў! Не ведаю, якім больш захапляцца, які больш цікавы, ці сталярскі, ці ручной апрацоўкі, ці кавальскі, ці зварачны аддзел.

Але найбольш цікавы быў металаапрацовачны аддзел, дзе ў мільгаючых верацянах іскрыліся звілістыя стальныя стружкі, блішчэла точанае жалеза.

У другім аддзеле стаяла некалькі розных мадэляў трактараў і другіх сельскагаспадарчых машын.

Трэба пазнаць іх дэталі, правілы дзейнічання, характэрныя аварыі і хуткія спосабы рамонту.

* * *

Цяпер у вёсцы Пагажалкі, старая Здановічыха з гордасцю расказвае сваёй суседцы Міхайлаўне, што школа, у якой вучыцца Герця, у наступным годзе атрымае вялікі, новы інтэрнат, новыя машыны і прылады для земляробства. А яе Герця, выдатніца, і іншыя дзяўчаты запішуцца ў Політэхнікум ў Варшаве, на аддзел механізацыі земляробства — будуць інжынерамі.

— Або — то яны горшыя ад хлопцаў, ці што? гаворыць з гордасцю Здановічыха.

І. ВЕРАС

Вясна на Беластоцкіх плянтах.
Фото — Коссакоўскі

УСПАМІНЫ

Рэха вайны прыбліжалася да нашай вёскі ўсё бліжэй і бліжэй. Было неяк цяжка на душы. Да таго яшчэ далучалася прырода. Неба было цёмнае. Часта чуўся водгук недзе ведзенай страляніны, або разрываючыхся бомб. Людзі выходзілі з хат. І трывожныя вочы пагляцалі кудысь далёка, далёка. Яны былі сумныя і, як здавалася больш задуманыя. Наступілі немцы і пачалося „пекла".

Ноччу часта чуўся плач і енк людзей. Не раз неба залівалася чырвоным полымем. Ярмо няволі адчувалася з кожным днём мацней. Людзі не вытрымоўвалі. Уцякалі ў лес. Залажылі партызанскі атрад. Ну, і немцы кожны дзень адчувалі прысутнасць гэтай групы людзей, каторая імі сапраўды цікавілася. Найбольш за ўсіх „дапамагаў" немцам хлапец — партызан Яська. Немцы налажылі цану за Яськаву галаву, аднак Яська быў надта спрытны, каб дацца „швайнам" (так называў ён немцаў).

Афіцэр - фашыст гразіў бацькам Яські. Аднак нічога ім не мог зрабіць, бо баяўся атрада партызан і маладога „хвата". Гэтым часам Яська з партызанамі, то з аднаго боку, то з другога, памінналі фашыстаў. Аднаго разу бацька сядзеў за сталом і часта паглядваў у акно. Перад акном нешта мільганула. Нехта па-зверску стукнуў у дзверы. У хату ўвайшлі два фашысты.

— Дзе сын? — сыкнуў адзін.

Бацька сядзеў моўчкі, на яго твары адбілася нейкая іранічная ўсмешка.

— Тры дні часу. Калі не будзе дык вось што... — сказаў грозна фашыст і адначасова падсунуў да бацькавага твару рэвальвер.

„Што рабіць" — думаў чалавечына.

Пайшоў у лес.

Вечарэла. І вось тут здарыўся гэты цікавы выпадак.

Пад дрэвам ляжаў нейкі забіты чалавек. Твару яго немагчыма было распазнаць. Знаць — ужо даўно быў забіты. Бацька пазнаў па адзёжы, што гэта быў немец

„Вось ёсць выхад" — мільганула ў яго думцы...

Заўтра яшчэ зранку, усе ведалі аб смерці Яські. Маці хадзіла і лямантавала. З яе вачэй слёзы не капалі, толькі вусны паўтаралі нейкія словы.

Ну, сабраліся хаваць і на пахаванні бацька мімаходам сказаў жонцы: „Раві старая, а то яшчэ, чорт на іх, гады пазнаюць, або дадумаюцца".

Людзям не верылася, што хаваюць вясёлага хлопца. Хаця, праўда, некаторыя бабы пахліпвалі. Мужчыны дадумваліся, што стары задумаў ашукаць нямецкіх звяроў.

Прайшло некалькі часу. Немцы адступілі. Тут усе даведаліся, што вярнуліся партызаны і разам з імі „пахаваны" — Яська. Калі яму расказалі ўсю гісторыю, ён не ведаў як цешыцца і казаў:

„Ну залілі мы швайнам сала за скуру, адхочацца ім такой гасціны".

ІРЭНА СЕМЯНТОЎСКАЯ
Беларуская Школа
Бельск - Падляскі

Якіх настаўнікаў патрабуе вёска

У днях ад 9 да 21 красавіка г. г. пры пачатковай сямікласнай школе ў Зубаве, Бельскага павета адбывалі практыку 4 выпускнікі Педагагічнага Ліцэя ў Бельску. Было паміж імі 2 хлопцаў і 2 дзяўчыны.

Пробныя ўрокі яны праводзілі добра. Нямала працавалі над канспектамі. Яны ўмеюць танцаваць, не горш спяваюць, зручна ў іх ідуць фізкультурныя заняткі. Але нехапае найважнейшага: падрыхтоўкі да працы сярод сялян. Не маюць яны ведаў па агратэхніцы, няма павагі і заінтарасавання дзеля працы на полі. А ўсё гэта трэба мець таму настаўніку, які хоча працаваць у вясковай школе, сярод сялян — хлебаробаў, бо сяляне будуць шукаць парады і дапамогі перш за ўсё ў настаўнікаў.

Добрабыт жыхароў вёскі, а таксама і працоўных у гарадах, як і добрабыт самых настаўнікаў вельмі залежыць ад таго, які ўраджай з палёў і сенажацяў збяруць сяляне. І вось у гэтым вялікая адказнасць настаўніка.

НЕСТАР ПЕРАВОЙ

Здаровым

У сваю чаргу ты, Тася марыла быць настаўніцай, вучыць дзяцей, напісаць вялікую аповесць, так як Макарэнка і... ніколі, ніколі не разлучацца... і бясконца кахацца...

Так размаўляючы мы прасядзелі амаль усю ноч. Марылі, марылі...

На досвітку пахаладзела. Я скінуў тады з сябе сваю вопратку і нейк асцярожна, дрыжачымі ад хвалявання рукамі, накінуў на твае плечы. Ты тады непрыкметна прытулілася да мяне. Я не чуў холаду... я быў тады так шчаслівы... Потым абняў рукою твае плечы і не памятая сябе, прыгарнуў цябе ды... пацалаваў у шыю. Ты тады, як быццам праснулася, адхіснулася ад мяне, паглядзела мне ў вочы. Я разгубіўся, нават трохі спалохаўся... але ты так цёпла глядзела на мяне, твае вочы іскрыліся, блішчэлі невычэрпнай радасцю. Прашаптаў я тады: Тася... і ўжо моцна, моцна прыгарнуў да сябе... Як доўга мы цалавалі'я, не памятаю... толькі недзе блізка фыркнуў і засвіргатаў верабей, захісталіся галінкі перацвітаўшага ўжо бэзу. Днела... Над намі, у паблядпеўшым небе прашумела чарада калак, са свайго гнездачка, пад страхою, выглянула чорная галоўка ластаўкі і на момант мільгануў яе белы жывоцік..."

„...Потым,... потым у нашай сям'і здарылася няшчасце: памёр бацька. Разам з гэтым рынулі ў нішто мае мары і планы"...

Адоль са стогнам заварушыўся ў ложаку, затрашчэла ў сянніку салома. На душы рабілася так сумна, так цяжка. Ахапіў яго нейкі жаль.

Усхваляваныя ўспаміны і працягваючаяся ўвесь дзень цяжкая праца ў канцы канцоў стамілі яго. Думкі ў галаве пачалі блытацца.

...„У мінулым годзе паступіла яна на універсітэт ў Варшаве. Напярэдадні яе ад'езда прасядзелі мы амаль да поўначы. Недзе ў маёй душы я чуў вялікую крыўду да жыцця, што яно так бязлітасна пазбавіла мяне бацькі.

Абяцаліся мы тады пісаць да сябе"...

Думкі яго на момант прытупіліся... „...а потым прыслала толькі некалькі лістаў і на гэтым канец... на каляды не прыехала... была недзе ў сваёй цёткі ў гасціне... таак... Ну, але нічога, нічога... заўтра я пагутару з ёю... мо' не магла пісаць лістаў, мо' многа трэба было вучыцца, мо'... заўтра, заўтра ўсё выясніцца" — мамрытаў ужо амаль у сне Адоль.

* * *

Назаўтра Адоль устаў позна. Маці ўжо канчала гатаваць снеданне. Пакуль усё уладкаваў, ды паснедаў, было ўжо пад поўдзень.

Ад суседавага хлапчука даведаўся, што Тася ўжо прыехала. Адоль амаль да вечара хадзіў па вулічках аселішча спадзяючыся сустрэць Тасю, або хаця ўбачыць яе ў вакне. Але Тася не паказвалася. У хату да Тасі заходзіць сарамеўся. „Бо як-жа — думаў — ісці ў хату, калі я ў іх амаль і не бываў... і ўвогуле нейк не выпадае".

Увечары, управіўшыся з жывёлінай, ён зноў пераапрануўся ў святочнае адзенне, перад пашчэрбляным люстрам прычасаў валасы і пайшоў у клуб, адкуль ужо чуваць былі гукі гармоніка. Невялікая вясковая хата, заменена ў клуб, была перапоўнена моладдзю і падлёткамі. Адоль увайшоў у натоўп моладзі, пачаў вітацца з сябрамі ды разглядацца навокал. Раптам яго вочы засмяяліся. Пад акном, на лаўцы сядзела Тася!!... „Як яна змянілася, якая зрабілася стройная...". Яе губкі пунсавелі ад памады, каблукамі чарнелі бровы, на галаве красавалася звіўка.

Праз момант зайгралі „На ўзгорках Манджурыі". Адоль ірвануўся ўперад, хутка падыйшоў да Тасі і пабялеўшы ад хвалявання радасна прамовіў: „Маю гонар прасіць цябе, Тася"...

Яна, як быццам спужалася. Нейк дзіўна, разбеганымі вачыма чужа зірнула на Адаля, агледзела яго ад галавы да ног і ў яе на губах зайграла іранічная, ледзь - ледзь заўважная ўсмешка.

Адоль не ведаў, што рабіць. На лоб яму выступіў пот. Ён стаяў перад Тасяй у, хатняй работы касцюме, у падношаных, з трошкі захіленымі ўверх насамі чаравіках, з апушчанымі, чырвонымі ад загару рукамі. Раптам пачуў побач сябе голас:

„Czy mogę panią prosić!"

Тася, прымільна ўсміхаючыся адказала:

— „Proszę bardzo" — і абмінаючы Адаля, хутка выйшла насустрач.

Адоль гвалтоўна адвярнуўся. Гэта быў яго некалі знаёмы Міхась Карневіч, аднавясковец, вядомы „інтэлігентны разумнік", якога яшчэ ў дзяцінстве спадабаў сабе поп і ўзяў у царкоўныя прыслужнікі. Цяпер ён вучыўся ў Пазнанскім педвучылішчы.

Адалю ў твар ударыла кроў. Ён пачуў яшчэ словы:

— „Piękny dziś wieczór, prawda Tasiu?"

— „E! — Tu to całe świństwo. Grają same chamskie tańce. O, u nas, takie zabawy" — таратаніла Тася.

Не памятая сябе Адоль выйшаў на панадворак. Вецер прыемна ласкаў распалены твар. Гучэла ў вушах. Яму рабілася то горача, то холадна.

„ Ах... вось як ты налізалася „культуры", якая ты сталася „інтэлігентная". Цікава, як ты будзеш працаваць дзеля дабра народа, ... ты энтузіястка жыцця... аблудніца"... — прашыпеў.

Непадалёку ад яго, у вячэрнім змроку, зарысавалася дзявочая постаць.

„Зося... пачакай"... — аклікнуў дзяўчыну. Калі параўняўся з ёю, сказаў:

— Хадзі Зося, паходзім трохі... ты зразумееш... — дадаў.

Дзяўчына здзіўлена паглядзела на яго ды пажартавала: — Што, мама цябе пакрыўдзіла?

Адалю, як быццам камень зляцеў з душы. Яму зрабілася лягчэй. Ён узяў сваю аднавяскоўку пад руку і паволі пакрочылі ўніз вуліцы.

САКРАТ ЯНОВІЧ

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

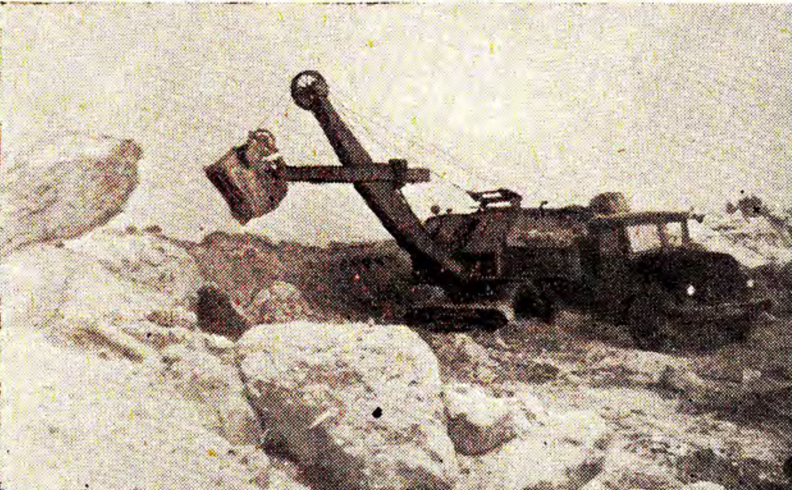
На здымку: начальнік будоўлі інж. І. Наймушын (злева) і начальнік будаўніча - мантажнага ўпраўлення інж. І. Сцепко, ў Падунскага парога. *Фота В. Цеміна.*

НА БЕРАГАХ АНГАРЫ

Артыкул напісаны спецыяльна для „Нівы“

Байкал... Воды гэтага возера напаўняюць глыбейшую на зямным шары ўпадзіну. Сярэдняя глыбіня Байкала — тысяча метраў, а ля берагоў вострава Ольхон, — звыш тысячы сямісот. У возеры, ў дваццаць тры разы больш вады, чым у Аральскім моры і ў сто разоў больш, чым ў Азоўскім.

На 636 кіламетраў выцягнуўся ў даўжыню Байкал, а шырыня яго у некаторых месцах дасягае 80 кіламетраў. Трыста трыццаць рэк ды ручулак упадае ў Байкал, а выцякае з яго толькі адна рака — імклівая Ангара.

Усе работы па пабудаванню Брацкай ГЭС выканаюць машыны. На будоўлі ўжо пачалі працаваць першыя экскаватары. *Фота В. Цеміна*

На працягу аднаго года выносіць яна з Байкала ў сярэднім 60 мільярдаў кубічных метраў вады. Байкал з'яўляецца не толькі невычэрпнай воднай крыніцай, але і надзвычайным натуральным рэгулятарам, забяспечваючым роўны рэжым Ангары, які стварае выключныя магчымасці для гідрабудаўніцтва.

На Ангары будзе пабудаваны цэлы каскад гідрастанцый, прычым ангарская гідраэнергія будзе адрознівацца вялікай таннасцю. Напрыклад адна кіловат - гадзіна электраэнергіі будаванай Брацкай ГЭС, будзе каштаваць меней адной капейкі.

На долю Ангары, у межах Іркуцкай вобласці, прыпадае каля 30 працэнтаў усіх танных крыніц энергіі, якія мае Савецкі Саюз. Агульная магутнасць гэтых гідрастанцый складзе некалькі мільёнаў кіловат і дасць звыш 70 мільярдаў кіловат - гадзін электраэнергіі ў год. А гэта, магчыма, яшчэ не астатковая мяжа. У сучасны момант, на Ангары шырока разгорнута будаўніцтва двух гідрастанцый — Іркуцкай і Брацкай.

Шаснаццаць кіламетраў ад Іркуцка знаходзіцца вёска Кузьміха. Тут і будуецца Іркуцкая ГЭС.

Цяпер на берагах Ангары пракладзены пад'язныя чыгуначныя пуці, лініі электраперадачы і сувязі, пабудавана буйнейшы поўаўтаматычны бетонавы завод, аўтарамонтныя майстэрні і гаражы, лесазавод і завод жалезабетонавых вырабаў, чатыры пасёлкі з шматпавярховымі дамамі, школамі, клубамі, магазінамі, паліклінікамі, дзіцячымі садамі і яслямі.

Паднятая ўгору больш чым на 20 метраў астраўная і правабярэжная плаціны, звузілі рэчышча Ангары з 1 250 да 165 метраў. Сяголетняй зімой мантажнікі змантавалі статары першых двух гідратурбін.

У маі Ангара будзе перакрыта, а ў канцы 1956 года станцыя павінна даць ток.

Іркуцкая ГЭС, магутнасцю 660 тысяч кіловатаў, цалкам будзе здадзена ў эксплуатацыю ў шостай пяцігодцы.

Шмат, што зменіцца тут пасля заканчэння будаўніцтва. Вышэй плаціны разальецца Ангара, параходы з Байкала будуць падыходзіць да самага Іркуцка.

Нядаўна непадалёку маладога горада Ангарска, пастаўлена першы слуп лініі электраперадачы. Ад Іркуцка цераз адзінаццаць раёнаў вобласці працягнуцца правады па якіх паплыве энергія Іркуцкай гідрастанцыі на будаўнічую пляцоўку Брацкай гідраэлектрастанцыі.

Лінія электраперадачы Іркуцк — Брацк будзе пабудавана ў максімальна кароткія тэрміны: ў сакавіку наступнага года Брацк атрымае ток. Каб уявіць сабе як вялікія работы трэба будзе ажыццявіць на працягу аднаго года, дастаткова напомніць, што лінія электраперадачы Куйбышэў — Масква аб такой-жа даўжыні, як і лінія Іркуцк — Брацк, будавалася пяць гадоў. Узбагачаны перадавым вопытам, узброеныя першакласнай айчыннай тэхнікай, будаўнікі ўпэўнены, што яны перамогуць усе цяжкасці і новы 1957 год будуць сустракаць у Брацку.

Што-ж адбываецца зараз на будоўлі Брацкай гідрастанцыі? Як будзе выглядаць гэтая велізарнейшая гідратэхнічная пабудова?

У кастрычніку 1954 года, ў невялікім пасёлку Заверняйка, размешчаным недалёка ад старадаўнега сібірскага мястэчка Брацк, з'явілася першая група рабочых. Цяпер побач са старой Заверняйкай расце новая Заверняйка. Сюды штодзень з усіх куткоў краіны прыязджаюць людзі самых рознастайных прафесій.

Ад Брацка, у напрамку да горада Падуну (месца будучых асноўных пабудоў Брацкай гідраэлектрастанцыі) цераз тайговую глухамань пракладзена асфальтаванае шасэ. Узіраючыся на серабрыстую дарожную стужку, цяжка паверыць,

Будаўнікі Брацкай ГЭС абжываюць тайгу. Многія з іх перасяліліся сюды з семямі, будуюць уласныя дамы. Хутка расце пасёлак будаўнікоў. На здымку: магазін. *Фота В. Цеміна*

што ўсяго толькі некалькі месяцаў таму пятляла тут вузенькая сцяжынка.

Усё далей адступае тайга. Усё менш палатак застаецца ў Падуне, Заверняйцы, Асінаўцы і на другіх участках будоўлі. Іх месца займаюць добраўпарадкаваны дамы будаўнікоў прыбыўшых са шматлікіх гідрабудоўляў краіны — Камскай, Горкаўскай, Кахоўскай, Мінгечаурскай і інш.

Зараз калектыў будаўнікоў Брацкай ГЭС налічвае каля васьмі тысяч чалавек. Пабудавана звыш 200 кіламетраў ліній сувязі і электраперадач, 48 кіламетраў чыгуначных пуцей, якія злучваюць правы бераг Ангары з магістраляй Тайшэт — Лена, на 70 кіламетраў працягнуліся шасейныя дарогі.

Шмат што ўжо зроблена, але яшчэ больш трэба будзе зрабіць.

Аб'ём будучых работ па пабудаванню Брацкага гідравузла сапраўды вялікі. Неабходным будзе правесці 40 — 50 мільёнаў кубаметраў зямельна - скалавых работ, пакласці звыш 10 мільёнаў кубаметраў бетону і жалезабетону, пракласці каля 300 кіламетраў чыгуначных пуцей і амаль 400 кіламетраў шасэйных дарог. Трэба будзе пабудаваць высакавольтавую лінію электраперадач, комплекс буйнейшых прадпрыемстваў вытворчай і дапаможнай базы будоўлі. Дзеля беспрабойнай работы, у перыяд поўнага размаху будаўнічых работ, будзе працаваць 35—40 тысяч работнікаў. У тайзе будзе створаны горад — Новы Брацк.

Будаўнікам дапамагае ўся краіна. Сталінск дае метал, Варонеж і Урал — экскаватары, лябёдкі, машыны, з Масквы, Яраслаўля і Мінска ідуць аўтамашыны, дзесяткі іншых гарадоў, таксама шлюць першакласную тэхніку, будаўнічыя матэрыялы.

У Падунскага парога працягнецца пяцікіламетравая плаціна. У сярэдняй плыні Ангары ўтворыцца велізарнае водасховішча даўжынёй у 570 кіламетраў і аб плошчы 6 тысяч квадратных кіламетраў.

У будынку Брацкай ГЭС будзе ўстаноўлена 16 гіганцкіх агрэгатаў магутнасцю 200—250 тысяч кіловат кожны. Падобных агрэгатаў няма ў ніводнай гідрастанцыі свету. Магутнасць Брацкай ГЭС будзе роўна пяці Днепрагэсам. Энергія Брацкай ГЭС заменіць мускульную сілу 140 мільёнаў чалавек.

Магутная энергія першых станцый Ангарскага каскаду пераўтворыць Усходнюю Сібір. На базе выключна багатых пакладаў руд і таннай электраэнергіі будуць пабудаваны буйнейшыя ў краіне прадпрыемствы алюміневай, горнарудавай і хімічнай прамысловасці. Іркуцкая вобласць будзе адным з буйнейшых пастаўшчыкоў лёгкіх металаў, сінтэтычнага каўчуку, штучнага вадкага паліва, штучнага валакна і шмат іншага. На захад і ўсход па сталёвым магістралям пабягуць электрацягнікі. Іркуцкая вобласць будзе вобласцю суцэльнай электрыфікацыі.

Усё гэта справа недалёкай будучыні. А цяпер дзень і ноч ідзе наступленне на Ангару. Працягваецца будаўніцтва гіганцкіх гідрастанцый.

А. СРЫУЦЭУ

(10)

І побач з чорнымі вачыма Эрыкі ўстаюць перада мной заплаканыя вочы Ядзі. Замучанае польскае дзіця, з кавалкам хлеба, украдзеным у гаспадара, ходзіць, можа, па лесе, углядаецца ў цемру і ціха кукуе. Цяпер ужо няма для нас сумнення ў тым, што гэта не Польшча, што гэта яшчэ ўсё Нямеччына. І дзяўчынку прывезлі сюды, як прывозяць усіх, у няволю. І яна недзе плача, бо родныя людзі, якіх яна не бачыла даўно, па якіх так збалела душа, ашукалі яе. Хацелася так многа ім сказаць, пра многае спытацца, а яны пайшлі... А можа не ўдалося ёй украсці хлеба: заўважылі ўсё — ці скупая, крыклівая фрау, ці сам пануры, наскрозь пракураны табачнаю сечкай з вялікай, як цэбар, люлькі «гросбауэр» — прускі кулак. І дзе яна цяпер, што думае, які цяжар нясе на сэрцы?..

— Я падумаў адразу, — сказаў я Міколе, — што ты не пра гэту...

— Усё як усё, — перапыніў мяне Калодка, — а хлеба, хлопцы, больш за ўсё шкада. А то нажэрліся мы гэтай бручкі, як каровы, і ўсёроўна, што і не еў чалавек. Як той казаў — абедаў, а жывот не ведаў. А хлеб — ўсё-ж такі хлеб. Каб прынесла...

— Жы-вё-лі-на, — павольна, ціха, але выразна прасіпеў Мікола.

— Ты пра каго? — здзівіўся Калодка.

— Пра цябе.

— Дык гэта я для цябе — жывёліна?

— Ты.

— Дык ты за гэта, калі хочаш... ты...

Тады наступіла трывожная паўза.

Калодка ўстаў, гатовы абараняцца.

А Мікола маўчыць.

І мне здаецца, што нехта нябачны выцягнуў з гранаты кальцо, вялікі палец той самай рукі паволі адпускае скабу, пасля чаго адстукае некалькі самых даўжэйшых хвілін, і наступіць развязка...

Калодка гэта зразумеў.

— Хлопчыкі... — ціха сказаў ён. — Ды хлопчыкі, што вы?.. Дык я-ж да самага Брэста цярпеціму! Што вы?.. Я проста жартаваў. Я разумею ўсё. У мяне-ж ёсць таксама дачушка. Алеся...

У поўцемры, хоць блізка стаім я невыразна бачу міколаў твар. Ды ён-жа, гэты твар, так добра мне вядомы. З-пад заўсёды прыхмураных чорных брывей цяпер глядзяць на Калодку Міколавы вочы, напэўна, ужо з іскрынкамі добрага смеху.

— Ну, вось бачыш, — гаворыць Мікола.

І я падхопліваю яго пачуццё.

— Ды што ты, Сцёпа, — кажу я, — няўжо ты падумаў: «пакінуць?!»... Ты толькі гэтак не ный. І так ногі не служаць, а ты яшчэ павіс на іх...

— А ў цябе-ж адны боты пудоў са тры, — у тон мне гаворыць Мікола.

І мы смяемся. Не толькі Мікола і я.

— Ды няхай-бы вы, хлопцы, — смяецца Калодка, — былі здаровенькі, ну вас!..

І мы пайшлі на ўсход.

* * *

Мінула дзесяць гадоў.

Па-вяснавому молада і па-святочнаму ўрачыста выглядае сёння наш працавіты Мінск. У маладую зяляніну ліпаў, насычаную яркім святлом вячэрняга сонца, вясёлай песняй дыхаюць рэпрадуктары. Па новым асфальце Савецкай вуліцы з нейкім адменным шыкам шуршаць пакрышкі ўтульных аўтобусаў.

Дзяўчаты сёння вельмі прыгожыя. Птушыны шчэбет іх і яшчэ прыгажэйшы смех у сонечнастракатай засені сквера можа зрабіць паэтам нават старога бухгалтара. Ён сядзіць на зялёнай лаўцы ў самым зацішным кутку. На каленях старога — таўшчэзны раман, з якога ён п'е асалоду малымі глыткамі і з паўзамі, відаць, зусім не спяшаючыся высмактаць за раз бяздоннае тамішча. І вось, як толькі ля яго праходзяць звонкі смех дзяўчат, шчаслівы век якіх не даўжэйшы за стаж шаноўнага ахоўніка дзяржаўнага рубля, — стары вітае іх зусім маладжавай усмешкай. Ды што ён, калі сёння памаладзелі нават і маладыя. Падлеткі — будаўнікі, якіх мы бачылі ўвесь тыдзень на рыштаваннях, замурзаных вапнай, сур'ёзна занятых сур'ёзнымі справамі, смяюцца сёння, як дзеці.

Працяг будзе

© PDF: Kamunikat.org 2022 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

КІМ БЫЦЬ?

Кім быць? — гэтае пытанне хвалюе кожнага з вас, рабяты, з першых школьных год. Хвалюе таму, што перад Вамі адкрыты шырокія і светлыя дарогі ў жыццё. Вам хочацца прынесці ў будучыні як мага, большую карысць Радзіме і народу.

Няма такой спецыяльнасці, якая не была-б вам даступна, калі вы маеце да яе схільнасць і вучыцеся настойліва і старанна, калі ў вас з маленства праяўляецца любоў да працы.

Некаторыя думаюць, што заваяваць пашану ў народа, здабыць добрую славу, — можна толькі стаўшы вядомым лётчыкам, вынаходцам, настаўнікам, пісьменнікам. Мары аб вялікіх справах добрыя, але трэба памятаць аб звычайных, штодзённых справах.

Кожная праца — малая ці вялікая, калі яна робіцца шчыра на карысць нашай Радзімы і нашага народа, з'яўляецца ў нас пашанаванай. Любая прафесія адкрывае перад вамі неабмежаванае поле для далейшай творчай працы. Трэба толькі любіць сваю справу і няспынна паглыбляць свае веды, адкрываць і даходзіць да новага.

Нейк два гады таму назад у размове з групай школьнікаў аб іх планах на будучыню, я звярнула ўвагу на адну дзяўчыну. Выслухаўшы мары сябровак аб далейшай вучобе пасля скачэння сямі клас, яна сказала: — „Я пайду на завод. Бачылі-б вы, якая там тэхніка!" Сяброўкі паглядзелі на яе і засмяяліся. Другая сказала: „Я застануся ў сваёй вёсцы і буду старацца сарганізаваць іншае жыццё — жыццё калектыўнае, вясёлае; пастараюся сарганізаваць гурток чытачоў і навучыць іх таго, чаго мяне вучылі; адначасова буду і сама паглыбляць свае веды".

Дзяўчаты яшчэ больш смяяліся. Яны думалі інакш.

Якая была мая радасць, калі я цяпер спаткалася з дзяўчатамі. Нельга было не радавацца за гэтых маладых юнакоў, якія зразумелі, што ў нашай краіне ўсялякая праца ганаровая і ўсюды можна быць карысным для свайго народа і Радзімы.

БУРА НІНА
настаўніца
Шымкі, Беластоцкі пав.

Нашы карэспандэнты і чытачы пішуць

Бярэм прыклад

Вёска Ласіняны, Сакольскага павета налічвае каля 50 гаспадароў, ёсць шмат моладзі. Некаторыя юнакі ды дзяўчаты вучацца на вышэйшых навучальных установах краіны, працуюць на заходніх землях, у ПГР-ах.

Жыццё ў вёсцы было нудным. Але вось моладзь вёскі вырашыла зрабіць сваё жыццё болей цікавым, радаснейшым. Па яе ініцыятыве, пад кіраўніцтвам грамадзяніна Алеся Беганскага, у снежні мінулага года быў арганізаван гурток мастацкай самадзейнасці. Алесь Беганскі здолеў належным чынам наладзіць працу гуртка. Навязаў сувязь з кіраўніцтвам школы ў якой зараз адбываюцца рэпетыцыі і пастаноўкі гуртка.

На апошняй пастаноўцы, якая адбылася 25 сакавіка гэтага года прысутнічала шмат моладзі і дарослых з Ласінян і навакольных вёсак.

Людзі вельмі перажывалі ў сваіх сэрцах, калі ўбачылі на сцэне багатырскія мукі і перажыванні слаўнага рускага лётчыка з другой сусветнай вайны, Аляксея Мерэс'ева, які з разбітага самалёта 18 дзён ды начэй поўз да сваіх салдатаў з паломанымі нагамі на нямецка - фашысцкіх тылах.

Вось гэты гурток ужо і ў суседніх вёсках выступаў са сваімі п'есамі. Вельмі цяжка ім гэта даецца таму, што ў тых вёсках няма клубаў ані хат - чытальняў.

Многа турбот ды клопатаў у дзейнасці гуртка прычыняе нехапа у вёсцы электрычнага святла. Гурткоўцам даводзіцца сядзець пры святле нафтавых лямп.

Аднак нягледзячы на ўсе гэтыя цяжкасці, моладзь Ласінян плённа працягвае сваю дзейнасць. Са сваімі п'есамі выязджае ў навакольныя вёскі, дае там свае пастаноўкі, заклікае моладзь суседніх вёсак ісці іх слядамі, прапагуе свой штотыднёвік „Ніва".

Бярыце з іх прыклад!

ЛЮБА СЛІЖЭЎСКАЯ

Моладзь з Рыболаў чакае на клуб

Як жыве моладзь Рыболаў? О, аб гэтым можна шмат гаварыць. Усе вечары яна мае вольныя ад працы. Некаторыя выкарыстоўваюць гэты час на чытанне кніжак, але ці-ж заўсёды чытаць кніжку? Моладзь хоча павесяліцца, пагуляць, штонебудзь зрабіць калектыўна.

Ды ў Рыболах, дзеля гэтага няма ніякіх магчымасцей, бо няма маладзёжнага клуба, дзе можна было-б паспяваць, згуляць у шашкі, ці шахматы.

І моладзь Рыбол не маючы дзе падзецца, не знаходзячы ўмоў культурна правесці час вольны ад працы, праводзіць яго над картамі, у бяздзейнасці і г. д.

А ёсць магчымасці наладзіць культурнае жыццё ў Рыболах. Месца на заложэнне клуба напэўна знашлося-б. Ды што-ж, калі ячэйка ЗМП у Рыболах спіць і нікога не дамагаецца, а Грамадская Рада нарадовая сама, таксама зусім не клапоціцца аб справах моладзі. Трэба ўжо, накавец, праснуцца з зімовага сну адным і другім. Час узяцца за работу.

Рыбольская моладзь чакае на клуб!

Д. Б.

За ўзорнае выкананне абавязкавых паставак, атрымалі сеялку

Наша вёска Леановічы штогод выконвае абавязковыя пастаўкі дзяржаве, за што атрымліваем прэміі і ўзнагароды.

Не так даўно сяляне, як узнагароду за ўзорнае выконванне абавязковых паставак, атрымалі сеялку. Сяляне вельмі ўзрадаваліся гэтаму. Казалі, што не будуць ужо болей сыпаць жыта ў фартух ды сеяць рукой, каб потым вароны, ідучы следам за сейбітамі, збіралі зерне. Цяпер сяляне вёскі Леановічы яшчэ болей ахвотна ўзяліся за працу.

Аднак у нашай вёсцы ёсць яшчэ шмат недахопаў, асабліва ў галіне культурнага адпачынку. Да нас вельмі рэдка даязджае кіно. А як і прыедзе часам кінаперасоўка, то каб пабачыць сякі-такі кінофільм — трэба даць ім смятаны. Мы хочам, каб хоць раз у месяц даязджала да нас кінаперасоўка, тым больш, што ў нас ёсць клуб. Моладзь нашае вёскі выступае часам са сваімі пастаноўкамі, але гэта станоўча замала.

Мо' гэтай справай бліжэй зацікавілася-б Акруговае Праўленне кіно і кінаперасовак у Беластоку?...

УЛАДЗІМІР ГРЫКА
Леановічы

Сяляне з Радуніна выканалі абавязацельствы ў гонар 1 Мая

Сяляне з вёскі Радунін, Беластоцкага павета, абавязаліся ў гонар 1 Мая адрамантаваць 100 метраў дарогі і закончыць сяўбу да 1 мая.

Свае абавязацельствы сяляне з Радуніна выканалі перад устаноўленым тэрмінам. Сяўбу ярыны скончылі 28 сакавіка. У тым-жа дню адрамантавалі дарогу.

М. М.

Узорны пісьманосец

Нашу вёску Раманава і навакольныя вёскі абслугоўвае пісьманосец Станіслаў Кавалеўскі з Ялоўкі. Гэта вельмі ахвярны чалавек. Жыхары нашых вёсак не памятаюць яшчэ, каб калі з прычыны снегавых заносаў, або непагадзі не даставіў ён своечасова газеты і пісьмы.

Пісьманосец Станіслаў Кавалеўскі з'яўляецца гарачым прапагатарам нашай роднай „Нівы". Ён умее з кожным пагутарыць, кожнага зацікавіць, выклікаць да сябе прыхільнасць людзей.

У яго вельмі ахвотна людзі выпісваюць „Ніву" і іншыя газеты, бо ведаюць, што выпісаныя газеты яны заўжды, своечасова атрымаюць

МІХАСЬ ШОНЧЫК
Раманава

Навасады на новай дарозе

На Беласточчыне штораз больш расце сельскагаспадарчых кааператываў. Многа з іх ужо зараз можа ганарыцца вялікімі дасягненнямі.

Нядаўна, новы сельскагаспадарчы кааператыў сарганізавалі сяляне з вёскі Навасады, Беластоцкага павета. Да кааператыва прыступіла большая часць сялян з вёскі.

Кааператыўшчыкі маюць зямлю не вельмі добрую, аднак нягледзячы на гэта можна судзіць, што развіццё маладога кааператыва будзе добрае. Члены кааператыва ўжо зараз плануюць пасеяць 2 гектары ільну, 2 гектары цукровых буракоў і гектар кукурузы.

Пры добрай ахове, гэтыя расліны дадуць членам кааператыва не малы даход.

НЕСТАРЧУК АНАТОЛЬ
карэспандэнт

У нашым атрадзе

Самай важнай справай нашага атрада, гэта купіць свой сцяг. Каштуе ён 800 зл. Нашыя піонеры сабралі ўжо 250 зл. Аднак яшчэ многа трэба грошай, каб купіць сцяг. Таму з гэтай справай будзем звяртацца да бацькоўскага камітэта. Думаем, ён нам дапаможа.

Наш атрад мае свайго героя, — Зою Космадземянскую і вельмі цікавіцца яе жыццём. На адным піянерскім сходзе мы знаёміліся з яе біяграфіяй і цікавымі момантамі жыцця Зоі. Піонеры рашылі прачытаць „Аповесць аб Зоі і Шуры", каб больш даведацца аб адданасці героя сваёй Радзіме. У адным класе, які называем класам піонерскім, хацелі мы павесіць партрэт Зоі. Але не мелі адкуль яго ўзяць.

Таму я сама нарысавала яго, хаця можа і не па-мастацку, аднак кожны пазнае, што гэта Зоя. Наш атрад сарганізаваў экскурсію ў ПОМ, там мы многа ўбачылі цікавага.

З. ПАНАМАРЧУК
Беларуская школа ў Гайнаўцы

2 — 15 ліпеня ўступныя экзамены ў навучальныя ўстановы

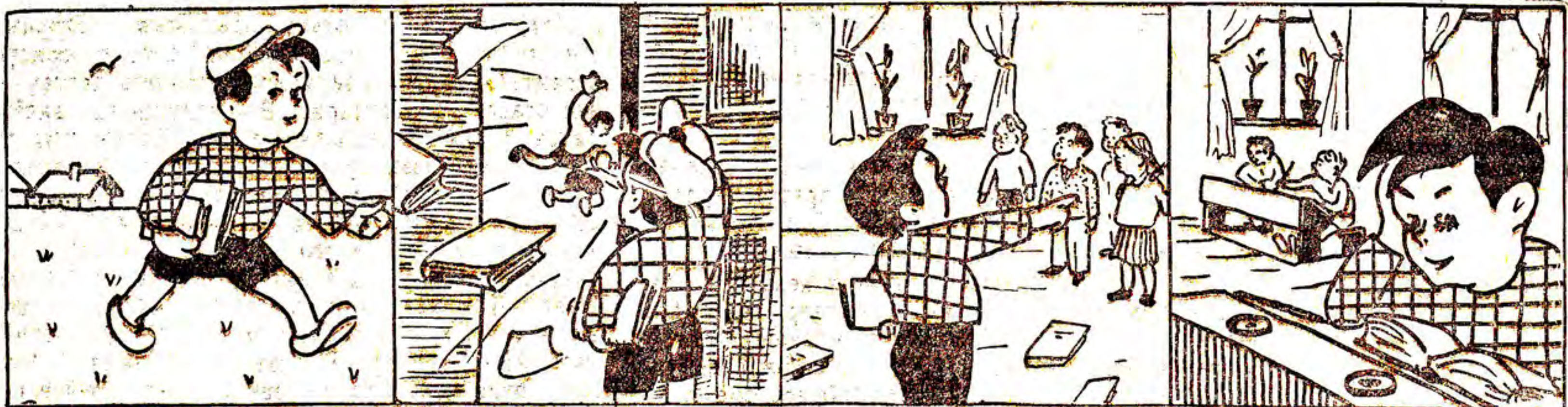
У гэтым годзе ўступныя экзамены ў вышэйшыя навучальныя ўстановы адбудуцца ад 2 да 15 ліпеня, а не як у мінулых гадах — у жніўні.

Тэрмін уступных экзаменаў перанесена дзеля таго, каб моладзь магла поўнасцю выкарыстаць адпачынак ў час канікул.

Змена тэрміну экзаменаў мае значэнне і для часткі моладзі, якая не будзе прынята ў вышэйшыя навучальныя ўстановы, таму што будзе яна мець магчымасць і час старацца наступіць на якія-небудзь прафесійныя курсы, ці знайсці працу

Адначасова, у гэтым годзе, на некаторых факультэтах у вышэйшых установах, правядуцца змены ў экзаменацыйных прадметах.

АГАФОН АБРОТКА У ШКОЛЕ

Паглядзіце: — Ах то, ён,
Наш знаёмы Агафон!
Усміхаецца вясёла.
З кніжкамі ідзе у школу.

Адчыняе толькі дзверы,
Ляцяць кніжкі і паперы.
Зноў школьныя сябрукі
Узяліся за бакі.

„Разыйдзіцесь хлопцы, у лаўкі.
Бо ідзе ужо настаўнік.
Хочаце, каб двойку даў?"
Агафончык закрычаў.

Хлопцы паглядаюць крыва,
Што настаўнік не прыбыў.
Агафон сядзіць шчаслівы,
Думае: добра зрабіў...

★ УВАГА! ★ УВАГА! ★

Вялікі конкурс

У сувязі з Днямі асветы, кніжкі і прэсы, „Ніва" арганізуе вялікі конкурс на вярбоўку новых, сталых чытачоў нашага штотыднёвіка.

Якая асноўная ўмова конкурсу?

Завербаваць, да 31 мая гэтага года як найбольшую колькасць сталых чытачоў „Нівы".

Як доказ удзелу ў конкурсе - спаборніцтве трэба да 31 мая г. г. прыслаць у рэдакцыю пералік завербаваных чытачоў. У пераліку трэба ўказаць: прозвішча, імя і месца жыхарства кожнага завербаванага новага чытача. Пералік павінен быць пасведчаны подпісам і пячаткай мясцовай паштавой установы.

Тым, якія завярбуюць найбольшую колькасць падпісчыкаў „Нівы", рэдакцыя прызначае каштоўныя ўзнагароды:
І-шая ўзнагарода — 500 зл.
ІІ-гая ўзнагарода — 200 зл.
ІІІ-цяя ўзнагарода — 100 зл.

Аб ходзе конкурсу, а таксама аб узятых абавязацельствах рэдакцыя будзе паведамляць на старонках свайго штотыднёвіка.

Рэдакцыя звяртаецца да ўсіх сваіх чытачоў удзельнічаць у нашым конкурсе.

АДКАЗЫ РЭДАКЦЫІ

ГРМ. ГРЫГОР НАУРАЦЮК — ФАСТЫ.

Карыстаць з сямейнай успамогі маюць права: працаўнікі падлягаючыя абавязку страхавання ў выпадку хваробы і мацярынства, пенсіянеры, а таксама сіраты, якія маюць права да забеспячэнняў. З гэтага права можна карыстаць толькі пасля 3-месячнай працы ў даным прадпрыемстве. Успамога належыць працаўнікам, якія маюць уласныя, або прыбраныя дзеці, якіх яны выхоўваюць і ўтрымліваюць.

Успамога належыць таксама на жонку, калі яна не працуе і выхоўвае, маючыя права да сямейнай успамогі, дзеці, або калі ёсць у 9-тым месяцы цяжарнасці; з'яўляецца стала няздольнай да працы; скончыла 50 год жыцця, або вучыцца ў школе. (нягледзячы на век).

ГРМ. УЛАДЗІМІР ГАЙДУК — ТАРНОПАЛЬ, ПАВ. ГАЙНАУКА.

Ваш ліст атрымалі. Апісаную Вамі справу мы накіравалі ў адпаведныя ваяводскія ўлады з мэтай даследавання і ўладжання. Аб выніках паведамім.

ГРМ. ЯНКА ІГНАЦЮК — БЕЛАСТОК.

Вашу справу мы накіравалі ў ПРК № 1 у Беластоку дзеля ўладжання. Аб выніках паведамім.

ГРМ. УЛАДЗІМІР КОРХ З ВОЙШКАЎ, Бельскага павета, пытае ў рэдакцыі, як запісваць да конкурса збіральнікаў народнай творчасці песні, якія спяваюцца ў вёсцы.

Трэба запісваць словы песень — тэкст, а калі патрапіце дык і ноты. Да кожнай песні падавайце мясцовасць, дзе яна спяваецца, а таксама калі, і з выпадку чаго і хто спявае.

Пажаданым было-б, калі гэта магчыма, падаваць — як даўно даная песня спяваецца, ці яе хто склаў у сваёй вёсцы, ці адкуль прыйшла і іменна адкуль.

Да кожнай песні падайце імя, прозвішча і адрас таго, ад каго запісваеце песню

*

Рэдакцыя адзначае, што прысланыя ананімы не будуць разгледжвацца. У кожным пісьме павінна быць напісана імя і прозвішча, а таксама адрас жыхарства. Кожны прысылаючы ліст, можа аднак зрабіць заўвагу, каб не выяўляць яго прозвішча. У такіх выпадках рэдакцыя гарантуе таямніцу імя і прозвішча.

Л.

АБ'ЯВА

Рэдакцыя „Нівы" шукае карэктараў добра валодаючых беларускай мовай.

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022

Гумар і сатыра

Шмат трактарыстаў належна не шануе сваіх машын, што прычыняецца да іх частых рамонтаў. (з ліста І. М.)

— Прывёў я вам трактар да рамонту!...

НАШЫ ДЗЕЦІ

Адзін бацька вельмі сурова трымаў свае дзеці. У час абеду, адзываецца сынок:

— Татачка!

Бацька паглядзеў на сына і сказаў.

— Супакойся, — дзеці тады толькі гавораць у час абеду, калі іх хто пытае.

Ядуць спакойна далей Калі скончылі, бацька пытаецца сынка: — Ну, дык цяпер скажы, што хацеў сказаць.

— Цяпер то ўжо позна, татачка. Я хацеў сказаць, што ў салаце, якую вы елі была... гліста. Р.

— Мне гэта нейк дзіўна, што бусел прынёс маёй маме браточка ў самы ложак.

— То ты яшчэ дзівішся? Майму бацьку нейкая грамадзянка прынясла дзіця нават у кантору. Р.

*

— Сынок, не садзі пальчыкаў у рот, бо гэта вельмі непрыгожа!

— А чаму бацька, як быў п'яны, то пхаў у рот цэлую руку, і ты яму нічога не казала... К.

— Я цябе навучу слухацца! Я твой бацька, ці не?

— Ці-ж я гэта магу адгануць...

На пошце ў Сухаволі

— Чаму ў Сухаволі толькі 15 падпісчыкаў на „Ніву"?

— Наш план 15 экземпляраў Калі план павысяць, тады і чытачоў будзе больш. Л.

Слепата

— Таварыш доктар, я вас моцна прашу, папрабуйце яшчэ, мне вельмі патрэбны акуляры.

— Перастаньце вы ўжо. Я-ж вам гавару, што вы маеце зусім добрыя вочы.

— А чаму мне ўчора на сходзе дакаралі, што я за рэферэнтамі не бачу перадавых работнікаў?

Мацей скарасей

Даражэнькі мой Мацею,
Аўсы ў полі людзі сеюць.
— Я пасеяць шчэ паспею,
Мой авёс і так даспее.

Людзі ужо баранують,
Кукурузу кантрактуюць.
Ідзі закантрактуй, Мацею.
— Маю час, — яшчэ паспею.

Кожны гаспадар талковы
Садзіць буракі цукровы.
Ідзі, закантрактуй у Івана.
— На буракі шчэ зарана.

Памажы мне ў агародзе,
Прынесь граблі ад Валодзі.
А Мацейка як не охне —
Хай зямля хаця прасохне!

Падлажы да печкі дроў.
Дай есці для вепрукоў,
Ідзі свінкам дай, Мацею.
— Сама дасі, не памлеюць.

Хтось прыехаў! — глянь Мацейку,
Даражэнькі кум Алёша!
— Хутчэй дай Паўліна грошы.
Трэба бегчы па гарэлку.

* * *

Многа ёсць такіх Мацеяў,
Ім у лад не йдзе адстрочка.
Людзі жнуць — Мацеі п'юць...
А пры хаце — ні калочка, ні платочка..

КОРАНЬ

Перайначыў

— Хачу табе прызнацца, што я была вельмі дурная, калі выходзіла за цябе замуж.

— Што ты кажаш? — А цяпер то ўжо хіба не дурная?

— Ну, — цяпер то ўжо не.

— Дык бачыш мая міленькая, ты павінна быць мне удзячная за гэта, што я цябе так перайначыў. Р.

Хто каму

— Мамачка! Я пасварылася са сваім нарачоным. І цяпер не ведаю, хто каму павінен уступіць?

— Перад вяселлем, то ты дочачка, уступі, а потым — ён усё будзе табе ўступаць. Р.

БЕЗ НАДПІСУ

Прыказкі і прымаўкі

Трактар межы варочае — да лепшай долі дарогу скарочвае.

Сеўнікам жыта сей — будзеш жыць багацей.

Трактар арэ ў полі — расце лепшая доля.

Уступіш да кааператыва — зажывеш шчасліва.

ВЯСЕЛЬНАЯ

Словы М. Танка. Муз. І. Маціна

Піце гарэліцу госцейкі, піце!
Слаўную Ганначку нашу любіце,
Першай з брыгадай яна уставала,
Першай на поле ішла, працавала.

Весела, госценькі, песню спявайце!
Песняю Ганначку нашу ўслаўляйце.
Зорка, што свеціць у яе залатая
Хай ей дарогу ў жыццё азарае.

Весела, госцейкі, песню спявайце,
Часта ў адведзіны вы прыязджайце.
Будзем і мы, парадніўшыся з вамі,
Частымі ў нашым калгасе гасцямі.

Танец хай стужкі вяселкамі кружыць,
Шчасце хай з нашаю Ганначкай дружыць.
За маладых уздымаем мы чаркі
Ярка свяці, наша сонейка, ярка!

ЗАГАДКІ

Вунь ля сялібы, конь паўзе сталёвы.
Рэжа лусты — скібы. Ногі яго — колы.
Дым замест грывы Вось які ён воін!
Адгадайце-ж, хто ён?

*

З барадою, а не дзед, з рагамі, а не бык.

*

Лыкі дзярэ, а лапцей не пляце.

Прыслала АННА БАЙКО
Белавежа

Папраўка

У 9 нумары „Нівы" мы змясцілі адгаданку ў якую ўкралася вялікая памылка, з прычыны чаго развязка адгаданкі будзе няправільнай. Рэдакцыя просіць прабачэння чытачоў „Нівы" за гэту памылку.

Адказы на складанку змешчаную ў 8-ым нумары „Нівы"

Выразаны часткі складанкі даюць фігуру кулака. Рэдакцыя атрымала 352 правільныя адказы. З увагі на недахоп месца не можам надрукаваць пералік асоб, якія атрымаюць кніжныя ўзнагароды. Усе чытачы, якія прыслалі правільныя адказы ўзнагароды атрымаюць поштай да 31 мая г. г.

НАГАВІЦЫ

Эх, жыццё ты нашае малінавае!

Хто-небудзь з чытачоў спытае: чаму малінавае? А калі бярэм поўлітра спірту і распускаем у ім чвэртку малінавага соку, то якое тады жыццё пачынаецца?

Аднойчы нейк заходжу я ў кравецкую майстэрню № 11 кааператыва „Покуй" па вул. 1-Мая, у Беластоку. Іду на першы паверх. Там дзверы шкляныя, і бачу, што нейкія людзі ўцякаюць у другі пакой, быццам у мяне рогі раслі.

Уваходжу, а ў той час з краўцоўскага стала чалавек падае. Бачу, па яго твары кроў цячэ, а носам чую малінавы пах. Я зразумеў, што кравец п'яны, як шавец.

Стаў я пасярэдзіне пакоя ды крычу:

— Хто на капытах трымаецца, выходзь!... Спачатку было ціха, потым вылезла з-за дзвярэй кудлатая галава і пытае: „вам чаго?"

— Я вось нагавіцы новыя прынёс, манжэты падкараціць трэба.

Фігура краўца аглядаючы нагавіцы, запытала:

— Зрабіць па-чалавечы?

— Вядома, не для каровы гэтыя-ж нагавіцы купіў — згадзіўся я.

— Можаце пакінуць, зробім „на медаль", каштаваць будзе 160 злотых.

— Прабачце за несвядомасць, а цэннік у вас ёсць? — пытаю

— Калі па цэнніку будзем працаваць, то нам і на зарплату не хопіць, — прасвятляў мяне кравец.

— Э, браток, калі мы звыш цэнніка будзем плаціць, то ад нашай пэнсіі толькі хвосцікі застануцца, — адказваю.

— Ну, то забірайце свае порткі ды каціцеся каўбасой, — раіць мне кравец.

Я за тэлефон і званю старшыні кааператыва, а кравец мяне заахвочвае: Звані, звані, дапаможа як мёртваму поп

Растлумачваю я старшыні ў чым справа, а ён мне не верыць ды кажа:

— Немагчыма!.. Што яны там п'яныя?

— У вас ля тэлефона тэлевізар, ці вы цераз тэлефонную трубку чуеце — пытаю.

— Пачакайце на мяне, я зараз там буду, — кажа старшыня.

Чакаю, а тт вылазяць і другія падмайстры, ды стараюцца п'янага схаваць. Зацягнулі яго ў другі пакой.

Уваходзіць якраз і старшыня.

— Чаму вы без цэнніка заказ прымаеце? — пытае.

— Гэты грамадзянін хацеў, каб мы добра зрабілі, — тлумачыць кравец.

— А наш кааператыў па цэнніку дрэнна робіць? — пытае старшыня і звяртаецца да мяне.

— Пакіньце нагавіцы, зробім вам па цэнніку.

Калі я ўбачыў, якая тут працоўная дысцыпліна, дык пабаяўся; забраў нагавіцы і пайшоў дамоў.

Дзядзька Лявон

РЭДАГУЕ КАЛЕГІЯ Адрас рэдакцыі: гор Беласток, вул. Кілінскага 7/1, Тэлефоны: Гал. рэдактар і сакратарыят 25-89, аддзелы рэдакцыі 36-43. Умовы падпіскі: на 6 месяцаў — 15 зл 60 гр, на 3 месяцы — 7 зл 80 гр. Падпіску прымаюць паштовыя ўстановы і пісьманосцы. Konto NBP I Oddz. Miejski Nr 102-7-161 w Białymstoku.
Паліграфічнае прадпрыемства ў Беластоку T-7-1684

© PDF: Kamunikat.org 2022
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2022